

READER:

CAN TAXES SAVE THE WORLD?

MO*
* MONDIAAL NIEUWS

11.11.11
VECHT MEE TEGEN ONRECHT

INHOUD

Een kleine wegwijzer naar Think Global Day 2.....	3
Oxfam: 85 richest people as wealthy as poorest half of the world.....	9
'Je werkt voor de staat, de staat pikt ½ van je inkomen', door Tuur Van Empten.....	11
An interview with Nick Shaxson, author of 'Treasure Islands'	14
Introduction: 'Growth makes you happy', door Peter De Keyzer	19
G-8 Leaders Communique	21
Statement by IMF Managing Director Christine Lagarde on the G-8 Leaders Summit.....	24
Taxing Savings Income in a Globalized World: source taxation or exchange of information?	25
Marco Van Hees: "Ook de rijken hebben het recht om belastingen te betalen"	28
Wie is Thierry Afschrift?	32
Wie is de Hong Kong and Shanghai Banking Corporation (HSBC)?	35
Price WaterhouseCoopers (PwC).....	38
De grote vermogens in België	41
Growth in Africa fails to curb soaring inequality.....	44

EEN KLEINE WEGWIJZER NAAR THINK GLOBAL DAY 2.

KAN DE FISCUS DE WERELD REDDEN?

KOKEN KOST GELD

“It is a contradiction to support increased development assistance, yet turn a blind eye to actions by multinationals and others that undermine the tax base of a developing country”

Trevor Manuel, voormalig Minister van Financiën van Zuid-Afrika

Binnen minder dan twee jaar is het zover. Dan zouden we er met z'n allen in moeten geslaagd zijn de Millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling te realiseren. Ondanks een aantal successen op vlak van de bestrijding van extreme armoede en toegang tot zuiver drinkwater, zullen we er niet geraken. De 'financieringskloof' – tussen beschikbare en vereiste middelen – om die Millenniumdoelstellingen tegen 2015 te halen wordt geschat op 120 miljard dollar per jaar. Daarbovenop komen nog de kosten van de klimaatverandering die in ontwikkelingslanden worden geschat tussen 500 en 1000 miljard dollar per jaar.

Tegelijkertijd, missen Europese overheden elk jaar 1000 miljard euro door belastingontwijking van vermogende burgers en ondernemingen. De situatie in ontwikkelingslanden is nog pijnlijker. Elk jaar verliezen ontwikkelingslanden 160 miljard dollar, vooral door belastingontwijking van bedrijven. Het recente 'offshore schandaal' maakte pijnlijk duidelijk hoe belastingparadijzen een veilige haven zijn voor kapitaal dat uit het zicht van de fiscus wil blijven. Vele van die belastingparadijzen maken eigenlijk deel uit van de Europese Unie. Op de exotische Kaaimaneilanden, een Brits overzees gebied onder soevereiniteit van het Verenigd Koninkrijk, hebben meer dan 18 000 bedrijven hun maatschappelijke zetel in een onooglijk kantoortje. Het merendeel daarvan zijn brievenbusmaatschappijen die gebruikt worden om belastingen te ontwijken.

Verschillende wereldleiders, waaronder ook de EU, hebben verklaard belastingontwijking- en ontduiking aan te pakken. Deze Think Global Day rond fiscaliteit komt zeker niet te laat. Vandaag is het tijd dat die verklaringen ook in concrete maatregelen worden omgezet. Dat is nodig om onze begroting op orde te krijgen zonder aan sociale rechten te raken. Dat is levensnoodzakelijk als we het echt menen met de strijd tegen armoede en ongelijkheid wereldwijd.

ONGELIJKHEID IN OVERDRIVE

Het recentste rapport van het ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties laat er geen twijfel over bestaan. Tussen 1990 en 2010 nam de inkomensongelijkheid in ontwikkelingslanden toe met 11%. Drie vierde van de huishoudens leven vandaag in een maatschappij waar het inkomen ongelijker verdeeld is dan in de jaren 1990. Uit onderzoek blijkt bovendien dat ongelijkheid een negatief effect heeft op groei en armoedebestrijding en het welbevinden van mensen. Bovendien, zo stelt het rapport, is die groeiende ongelijkheid niet onoverkomelijk. Een aantal landen zijn er immers in geslaagd die inkomensongelijkheid te reduceren terwijl ze ook een sterke groei kende. Het rapport heeft ook een aantal sterke aanbevelingen in petto. Zo kan ongelijkheid enkel worden aangepakt als we ook achtergestelde groepen een stem geven en werk maken van universele sociale bescherming met bijzondere aandacht voor vrouwen en mensen met een beperking.

Ook bij ons is ongelijkheid hot. Op directievergaderingen van het IMF en de Wereldbank gaat het erover. De jongste samenkomst van regerings- en bedrijfsleiders op het Wereld Economisch Forum in Davos vond ongelijkheid de grootste bedreiging. Enkel het risico op stijgende spanning in het Midden-Oosten vond men in Davos meer bedreigend. Een recent rapport van Oxfam serveert het probleem ijskoud: 85 mensen bezitten evenveel rijkdom als de 3.5 miljard armste. 85 mensen; die passen in een treincoupé.

Onder wetenschappers bestaat al evenzeer een consensus: hoewel de ongelijkheid tussen landen de laatste jaren is afgenomen, neemt ze binnen landen duidelijk toe. De Franse topeconoom Thomas Piketty schetst in zijn laatste boek 'Capital in the 21st century' een grimmig beeld van extreme ongelijkheid die de democratie bedreigt. Enkel politiek ingrijpen kan de voortschrijdende concentratie van rijkdom in steeds minder handen stuiten. Eerder heeft politieke actie gevaarlijk stijgende ongelijkheid al ingedamd, denk maar aan de verdiensten van de arbeidersbeweging in de eerste helft van vorige eeuw. Waarom zou dat vandaag niet kunnen, vraag Piketty zich terecht af.

Om die ongelijkheid aan te pakken presenteerden we op de vorige editie van Think Global Day een waslijst suggesties: rechten respecteren, zorgen voor veel en waardig werk, handel eerlijker maken, toegang verzekeren tot essentiële diensten. En, als sluitstuk, vaak ook als essentieel element in de andere voorstellen, een rechtvaardig belastingsysteem zowel binnen landen als internationaal.

KAN (MOET) DE FISCUS DE WERELD REDDEN?

WERKEN VOOR DE STAAT?

Belastingen zijn niet altijd even populair. Belastingen zijn immers een last waar je op alle mogelijke (en onmogelijke) manieren onderuit probeert te komen. Elk jaar medio juni 'vieren' we Tax Freedom Day. Dat is de dag waarop we niet langer voor de staat werken, maar voor onszelf. Maar is dat wel zo? Met die belastingen betalen we ook het kindergeld, de pensioenen, de gezondheidszorg, de sociale zekerheid, ... Diensten die de markt niet kan of wil leveren. Bovendien laten die belastingen toe de middelen te herverdelen en gedrag van burgers te stimuleren of te ontraden (denk aan roken, energieverbruik, transport, etc.). Enkele jaren geleden maakte het ACW de rekening: Vergelijk twee gezinnen met een zelfde bruto loon. Het ene gezin krijgt het volledig loon in de hand. Het andere gezin betaalt belastingen. Als je de kosten voor diensten als onderwijs en gezondheidszorg daarvan aftrekt blijkt het belaste gezin beduidend meer over te houden. Natuurlijk blijft het een uitdaging het draagvlak voor de fiscus te behouden. De fiscus moet zorgen dat iedereen bijdraagt en overheden moeten waar bieden voor dat geld.

In ontwikkelingslanden is dat niet anders. Ook daar zijn goed werkende, progressieve belastingsystemen noodzakelijk om het inkomen te kunnen herverdelen. Heel wat organisaties in het Zuiden, zoals de Afrikaanse tak van het Tax Justice Network, pleiten voor maatregelen op nationaal, regionaal en internationaal niveau. Op nationaal niveau moeten regeringen werk maken van progressieve belastingsystemen gebaseerd op directe belastingen. Landen moeten samenwerken op regionaal niveau en belastingsystemen op elkaar afstemmen om belastingcompetitie tegen te gaan. Op globaal niveau moeten hervormingen besproken worden in een democratisch forum waar ook ontwikkelingslanden zijn vertegenwoordigd. Die bewegingen ijveren voor rechtvaardige belastingsystemen, maar wat moeten we ons daarbij voorstellen?

EEN RECHTVAARDIG BELASTINGSYSTEEM

Rechtvaardige belastingen hebben zowel met de inning (wie betaalt hoeveel) als met de besteding te maken.

Rechtvaardige belastingen zijn:

- Progressief. Dat wil zeggen dat de belastingdruk stijgt naarmate het inkomen stijgt. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten.
- Qua belastingdruk over alle soorten inkomens verdeeld. Belasten we enkel arbeid? Of worden ook kapitaal of onroerend goed belast?
- Een stimulatie voor maatschappelijk wenselijk gedrag. Via belastingen kan de overheid zorgen voor minder vervuiling door openbaar vervoer aan te moedigen of voor minder CO₂-uitstoot door zware wagens extra te belasten.
- Sociaal. Belastingen mogen de zwakkere groepen niet zwaarder treffen. Zo kan een belasting op slecht geïsoleerde woningen het klimaat vooruit helpen, maar het straft wel arme gezinnen die dergelijke investeringen niet aankunnen.
- Efficiënt. De inning van belastingen moet op punt staan zodat niemand zich onrechtmatig van belastingen kan onttrekken. Dat is unfair voor diegenen die wel bijdragen.

KAAS MET GATEN?

De meeste belastingen worden op één of andere manier ontweken. In zijn boek 'Zwart en Wit' beweert Staatssecretaris voor fraudebestrijding John Crombez (sp.a) dat de Belg jaarlijks voor zo'n 30 miljard fraudeert. Vermits we elk jaar 100 miljard euro aan belastinginkomsten innen, betalen we 30% te veel belastingen omdat een aanzienlijke groep niets of te weinig betaalt. Ook in ontwikkelingslanden lopen overheden massa's inkomsten mis, bijvoorbeeld door multinationals die winsten die ze in die landen realiseren doorsluizen naar vestingen op belastingparadijzen. Zo ontdekte de Britse ngo ActionAid dat een handvol Afrikaanse landen meer dan 20 miljoen pond mislopen door de fiscale spitstechnologie van de internationale bierbrouwer SABMiller.

Van lokaal tot mondiaal niveau is het belastingstelsel vaak kaas met gaten. Veel hangt af van de politieke wil om de lekken te dichten en de verliezen zoveel mogelijk te beperken. Daarvoor zijn verschillende stappen nodig.

Een eerste stap is transparantie. Om belastingen correct te innen moet de fiscus een zicht krijgen op de volledige belastingbasis. Een vermogenskadaster kan daarbij helpen, en de opheffing van het bankgeheim met automatische informatie-uitwisseling met de fiscus. Om kapitaalvlucht uit ontwikkelingslanden aan te pakken is die transparantie cruciaal. Vandaag onttrekt heel wat kapitaal zich aan het zicht van de fiscus in zogenaamde 'offshore financial centers', belastingparadijzen zeg maar. Over hoeveel geld het gaat, dat blijft giswerk.

Het internationale Tax Justice Network sprak in een recent onderzoek over 21.000 miljard \$. Het gaat om een conservatieve schatting. Het bedrag zou kunnen oplopen tot 32.000 miljard \$. Het gaat daarbij enkel om financieel vermogen, vastgoed, luxe jachten en renpaarden niet inbegrepen.

Via belastingparadijzen verliezen ontwikkelingslanden elk jaar tientallen miljarden aan inkomsten. Jammer genoeg kunnen we belastingparadijzen niet dwingen hun aanslagvoet voor kapitaal te verhogen waardoor ze een pak minder interessant zouden worden voor kapitaalkrachtige individuen of bedrijven. Wat we wel kunnen, is hen verplichten informatie over die individuen en bedrijven uit te wisselen met andere belastingadministraties. Op die manier wordt het een pak eenvoudiger om een faire belasting te heffen op dat kapitaal en bedrijfswinsten.

Naast transparantie om illegale geldstromen en internationale belastingontwijking aan te pakken, hebben ontwikkelingslanden ook nood aan sterke, progressieve belastingssystemen. Die ontbreken niet alleen door een gebrek aan capaciteit, politieke wil of corruptie. Ook de 'tax consensus' gepromoot door verschillende internationale instellingen als het IMF en ondersteund door multilaterale en bilaterale donoren speelt een rol. Die consensus focust sterk op het belasten van consumptie ten koste van de vennootschapsbelasting en in minder mate inkomensbelasting. Dat heeft ertoe geleid dat ontwikkelingslanden sterk steunen op indirecte belastingen ten koste van directe en progressieve inkomens- en vermogensbelasting. In heel wat ontwikkelingslanden leidt de toegenomen groei onvoldoende tot grotere belastinginkomsten. En in de praktijk kan dit leiden tot herverdeling ten gunste van het kapitaalkrachtig deel van de bevolking

Wil dat zeggen dat ontwikkelingssamenwerking moet inzetten op het versterken van belastingssystemen? Wel, eerst moeten we het eigen huis op orde krijgen. Heel wat belastingparadijzen maken deel uit van de Europese Unie en het zijn vaak Europese bedrijven die van dergelijke constructies gebruik maken. Bovendien is fiscaal beleid bij uitstek een politiek gevoelig terrein zodat we zeer voorzichtig moeten zijn met allerlei initiatieven van 'technische assistentie' en 'capaciteitsopbouw'.

EEN STILLE REVOLUTIE?

Sinds het begin van de financiële en economische crisis in 2008 zijn overheden naarstig op zoek naar bijkomende inkomsten om de begrotingen sluitend te maken. Iedereen, ook de multinationals, moeten een inspanning leveren om uit de crisis te raken. Dat heeft alleszins het discours rond internationale belastingontwijking sterk veranderd. Op de slotverklaring van de G20 van Cannes in 2011 verklaarde toenmalig Frans president Sarkozy een einde te maken aan belastingparadijzen. 'Belastingparadijzen zullen in de ban van de internationale gemeenschap worden geslagen', zei hij letterlijk. In 2013 in Sint-Petersburg beloofden de G20-leiders om regels in te stellen zodat multinationals belastingen betalen in die landen waar ze winst maken. President Obama noemde een kat een kat. 'Het is de hoogste tijd dat Google, Apple en andere multinationals meer belastingen betalen', zei de president van de grootste economie ter wereld.

Op vraag van de wereldleiders ging de OESO aan het werk om regels op te stellen die grootschalig belastingontwijking zouden aanpakken. In februari 2013 kwam de OESO met een rapport 'Addressing Base Erosion and Profit Shifting' waarin de organisatie duidelijk maakte dat het internationale belastingstelsel aan een fundamentele hervorming toe is. Een aantal maanden later werd daar ook een actieplan aan gekoppeld (het zogenaamde 'BEPS-plan') met 15 concrete acties om belastingontwijking door multinationals aan te pakken. De OESO was duidelijk: multinationals zoeken de gaten tussen de nationale en internationale belastingregels om weinig of geen belasting te betalen. Dat is schadelijk voor overheden in Noord en Zuid, voor de belastingbetalende burger, en nefast voor kleine bedrijven die niet over de fiscale spijstechnologie beschikken.

Ondertussen wordt ook op Europees niveau vooruitgang geboekt. Zo liggen voorstellen op tafel om bedrijven en banken te laten rapporteren over hun activiteiten en inkomsten in elk land waar ze actief zijn. In februari van dit jaar schaalden het Europees parlement zich quasi unaniem achter een voorstel om de werkelijke eigenaars van bedrijven, trusts en andere juridische structuren publiek te maken. Dat zou een grote stap betekenen naar de broodnodige transparantie. Na het akkoord van Oostenrijk en Luxemburg, lijkt de automatische uitwisseling van financiële gegevens op Europees niveau een feit te worden. Die automatische informatie-uitwisseling is ook de norm die de OESO naar voor schuift zodat het binnen afzienbare tijd, realiteit zal worden op niveau van de G20. Vooruitgang dus, maar is het genoeg?

Voor 11.11.11 mag het wat meer zijn

Op heel wat fronten wordt vooruitgang geboekt, maar wat vinden ontwikkelingslanden daarvan? Wel, het antwoord is dat we het niet weten. In de huidige voorstellen en onderhandelingen worden de grootste slachtoffers van belastingontduiking en – ontwijking onvoldoende betrokken.

Zo zorgt automatische uitwisseling voor enorme uitdagingen voor belastingdiensten in ontwikkelingslanden. Die informatie moet verzameld en verwerkt worden om met andere belastingdiensten uit te wisselen. Het is dan ook van essentieel belang dat met de bekommernissen van ontwikkelingslanden rekening wordt gehouden. Alle aandacht mag ook niet gaan naar capaciteitsopbouw in ontwikkelingslanden. Dat is immers niet het enige probleem. Sommige landen zouden veel beter investeren in capaciteit om binnenlandse belastingen te innen. De discussie moet dus ruimer gevoerd worden en zolang die enkel binnen de OESO plaatsvindt, is het maar de vraag of dat überhaupt mogelijk is. Ondanks een aantal regionale consultaties, zitten rond de OESO-tafel enkel de meest ontwikkelde economieën van de wereld. Daarom zou het een goed idee zijn om het zwaartepunt van dat debat te verschuiven naar de VN waar ontwikkelingslanden wel mee aan tafel zitten.

We staan duidelijk voor een kantelmoment op vlak van rechtvaardige internationale fiscaliteit. Dat betekent een unieke kans om de mogelijkheden op ontwikkeling voor het Zuiden echt vooruit te helpen. Daarom focust 11.11.11 sterk op fiscaliteit in haar memorandum voor de ‘moeder der verkiezingen’ op 25 mei. We vragen van onze overheid een echte inspanningen om fiscale hervormingen op internationaal vlak vooruit te helpen, maar ook op nationaal vlak is een verschuiving nodig. Daarom steunen we ook de voorstellen die door diverse middenveldorganisaties naar voor worden geschoven om ook in ons land een rechtvaardige fiscaliteit te hebben.

Wat betekent dat concreet?

1. Een sterke en brede financiële transactietaks (FTT)

België moet binnen de EU een voortrekkersrol blijven spelen in het dossier van de FTT. Dit betekent dat ons land moet pleiten voor een sterke taks die geldt voor alle beleggingsinstrumenten (aandelen, obligaties en derivaten). De middelen die deze taks oplevert, moeten voorbehouden worden voor het sociale beleid in Europa, voor de strijd tegen de klimaatverandering en voor ontwikkeling. België moet zich op Europees niveau engageren om deze taks zeker op het niveau van de versterkte samenwerking van elf Europese lidstaten te realiseren en actief pleiten voor de toepassing ervan binnen de gehele Europese Unie.

2. Een sterk engagement voor een internationaal beleid dat kapitaalvlucht en belastingontwijking via belastingparadijzen onmogelijk maakt

België moet proactief deelnemen aan het debat over en aan de invoering van een Europese en internationale regelgeving die transparantie versterkt en een effectieve belasting van kapitaalstromen garandeert. Ons land moet de legitimiteit en het democratisch gehalte van het internationaal fiscaal beleid versterken door te pleiten voor een verschuiving van het zwaartepunt van het debat naar de Verenigde Naties. Dat garandeert dat ook de belangen en verantwoordelijkheden van de ontwikkelingslanden aan bod komen.

Op Europees niveau moet België actief meewerken aan een verplichte identificatie van de werkelijke begunstigen ('beneficial ownership') van bedrijven, 'trusts' en stichtingen. Ook binnen Europa, moet België de regelgeving voor multinationale ondernemingen en financiële groepen versterken. Er moet een verplichte rapportage komen over hun activiteiten in elk land waar ze actief zijn. Dat moet vermijden dat bedrijven en financiële groepen winst- en verliescijfers manipuleren om te ontsnappen aan eerlijke belastingen. Tot slot moet België de automatische gegevensuitwisseling tussen belastingdiensten versterken en de interne wettelijke belemmeringen afschaffen.

3. Een Belgische fiscale ommekeer

Om een geloofwaardige speler te zijn in de internationale strijd tegen kapitaalvlucht en belastingontwijking, moet België ook zijn eigen fiscaliteit hervormen. Dit betekent een volledige opheffing van het bankgeheim, de invoering van een vermogenskadaster en een automatische uitwisseling van bankgegevens. Rechtvaardige fiscaliteit betekent dat ook vermogens belast worden en dat de notionele intrestaftrek, waarvan vooral multinationale bedrijven en financieringsvennootschappen genieten, wordt afgeschaft.

Nog een hele weg te gaan

België moet in zijn eigen belastingsysteem orde op zaken stellen. Het is geen voorloper wat fiscale transparantie betreft. Dat heeft als voordeel dat het zelf echt veel kan verbeteren zonder te moeten wachten op grote internationale hervormingen.

Politiek is er voorlopig geen akkoord tussen de politieke partijen. Met een beetje goede wil zijn ze het eens over de nood aan meer transparantie. Maar daar houdt het op. Ze zijn het niet eens over de afschaffing van de notionele intrest, niet over het uitbreiden van de automatische uitwisseling van informatie naar meer financiële producten, niet over het instellen van een vermogenskadaster, en niet over de financiële transactetaks. Sommige partijen vinden zelfs dat er eigenlijk helemaal niet zo veel moet veranderen.

11.11.11 wil ook dat er een einde komt aan het bijna-monopolie van het ministerie van Financiën over het beleid en de standpunten rond fiscaliteit en de financiële sector. Nu kan minister voor ontwikkelingssamenwerking Labille in zowat elke speech in binnen- en buitenland vurig pleiten voor meer greep op het kapitaal. Het ministerie van financiën blijkt aan die kant stokdoof.

Ontwikkelingssamenwerking zou nochtans een stevige stem in het kapittel kunnen en moeten hebben.

Het belastingsysteem laten werken voor en niet tegen ontwikkeling, tegen en niet voor ongelijkheid, is een geweldig dossier in het kader van de beleidscoherentie.

Ontwikkelingssamenwerking kan ook actief pleiten voor het opwaarderen van de rol van de Verenigde naties in het belastingdebat. Dat is nodig om lage- en middeninkomenslanden in het beleid te betrekken. Zij staan tenslotte meestal op de plaats waar de hardste klappen vallen.

Ontwikkelingssamenwerking kan van rechtvaardige fiscaliteit een breekpunt maken in de discussie en de onderhandelingen over het nieuw kader voor ontwikkeling en internationale samenwerking dat na 2015 de Millenniumdoelen moet vervangen.

We mogen er niet van uit gaan dat dat allemaal wel automatisch in orde komt. Ngo's moeten hier zeker nog meer aan de kar duwen.

Door wantoestanden te blijven aanklagen. Er is in dit dossier immers een grote kloof tussen woord en daad. En het risico blijft dat alles min of meer bij het oude blijft, ook door druk van de financiële lobby.

Door van rechtvaardige fiscaliteit een kernelement te maken in onze politieke eisen. Dat begint bij de verkiezingen van mei 2014. Maar geldt ook voor andere politieke processen waarin we het verschil willen maken, zoals het uittekenen van het ontwikkelingskader post 2015.

We kunnen het ook heel concreet maken. Door zuidelijke partners te steunen die in hun eigen land werk maken van financiële transparantie en strijd tegen corruptie. En door actief mee te werken met internationale netwerken die in deze bakens hebben verzet, door analyse van wantoestanden, door het tonen van gaten in het beleid, én door het aanleveren van alternatieven.

OXFAM: 85 RICHEST PEOPLE AS WEALTHY AS POOREST HALF OF THE WORLD

The world's wealthiest people aren't known for travelling by bus, but if they fancied a change of scene then the richest 85 people on the globe – who between them control as much wealth as the poorest half of the global population put together – could squeeze onto a single double-decker.

The extent to which so much global wealth has become corralled by a virtual handful of the so-called 'global elite' is exposed in a new report from Oxfam on Monday. It warned that those richest 85 people across the globe share a combined wealth of £1tn, as much as the poorest 3.5 billion of the world's population.

The wealth of the 1% richest people in the world amounts to \$110tn (£60.88tn), or 65 times as much as the poorest half of the world, added the development charity, which fears this concentration of economic resources is threatening political stability and driving up social tensions.

It's a chilling reminder of the depths of wealth inequality as political leaders and top business people head to the snowy peaks of Davos for this week's World Economic Forum. Few, if any, will be arriving on anything as common as a bus, with private jets and helicopters pressed into service as many of the world's most powerful people convene to discuss the state of the global economy over four hectic days of meetings, seminars and parties in the exclusive ski resort.

Winnie Byanyima, the Oxfam executive director who will attend the Davos meetings, said: "It is staggering that in the 21st Century, half of the world's population – that's three and a half billion people – own no more than a tiny elite whose numbers could all fit comfortably on a double-decker bus."

Oxfam also argues that this is no accident either, saying growing inequality has been driven by a "power grab" by wealthy elites, who have co-opted the political process to rig the rules of the economic system in their favour.

In the report, entitled *Working For The Few* (summary here), Oxfam warned that the fight against poverty cannot be won until wealth inequality has been tackled.

"Widening inequality is creating a vicious circle where wealth and power are increasingly concentrated in the hands of a few, leaving the rest of us to fight over crumbs from the top table," Byanyima said.

Oxfam called on attendees at this week's World Economic Forum to take a personal pledge to tackle the problem by refraining from dodging taxes or using their wealth to seek political favours.

As well as being morally dubious, economic inequality can also exacerbate other social problems such as gender inequality, Oxfam warned. Davos itself is also struggling in this area, with the number of female delegates actually dropping from 17% in 2013 to 15% this year.

How richest use their wealth to capture opportunities

Polling for Oxfam's report found people in countries around the world - including two-thirds of those questioned in Britain - believe that the rich have too much influence over the direction their country is heading.

Byanyima explained:

"In developed and developing countries alike we are increasingly living in a world where the lowest tax rates, the best health and education and the opportunity to influence are being given not just to the rich but also to their children.

Without a concerted effort to tackle inequality, the cascade of privilege and of disadvantage will continue down the generations. We will soon live in a world where equality of opportunity is just a dream. In too many countries economic growth already amounts to little more than a 'winner takes all' windfall for the richest."

The Oxfam report found that over the past few decades, the rich have successfully wielded political influence to skew policies in their favour on issues ranging from financial deregulation, tax havens, anti-competitive business practices to lower tax rates on high incomes and cuts in public services for the majority. Since the late 1970s, tax rates for the richest have fallen in 29 out of 30 countries for which data are available, said the report.

This "capture of opportunities" by the rich at the expense of the poor and middle classes has led to a situation where 70% of the world's population live in countries where inequality has increased since the 1980s and 1% of families own 46% of global wealth - almost £70tn.

Opinion polls in Spain, Brazil, India, South Africa, the US, UK and Netherlands found that a majority in each country believe that wealthy people exert too much influence. Concern was strongest in Spain, followed by Brazil and India and least marked in the Netherlands.

In the UK, some 67% agreed that "the rich have too much influence over where this country is headed" - 37% saying that they agreed "strongly" with the statement - against just 10% who disagreed, 2% of them strongly.

The WEF's own Global Risks report recently identified widening income disparities as one of the biggest threats to the world community.

Oxfam is calling on those gathered at WEF to pledge: to support progressive taxation and not dodge their own taxes; refrain from using their wealth to seek political favours that undermine the democratic will of their fellow citizens; make public all investments in companies and trusts for which they are the ultimate beneficial owners; challenge governments to use tax revenue to provide universal healthcare, education and social protection; demand a living wage in all companies they own or control; and challenge other members of the economic elite to join them in these pledges.

JE WERKT VOOR DE STAAT, DE STAAT PIKT ½ VAN JE INKOMEN

Beginnen we met het verhaal van: je werkt de helft van het jaar voor de staat.

Hoe komt men tot die conclusie?

Men neemt de totale som van bijdragen voor sociale zekerheid en belastingen die naar de overheid vloeien en vergelijkt deze som met het totale inkomen van alle Belgen in een jaar. Men telt alle belastingen dwz de belasting op je loon, maar ook de btw op je aankopen, de belasting op je auto, tot de gemeentetaks voor de vuilniszakken. Dit bedrag zou voor een doorsnee Belg 50% of meer, afhankelijk van de bron, van zijn inkomen bedragen.

Dit soort verhalen zijn halve waarheden.

Een halve waarheid omdat men kijkt naar wat je betaalt en niet naar wat je ontvangt. Daarover geen woord. Een halve waarheid is zeker in dit geval een hele leugen.

De leugen is niet dat je als gemiddelde hard werkende Belg (de cijfers zijn het gemiddelde van België) 50% of meer van je loon afdraagt aan de staat. De leugen is wel de conclusie dat je werkt voor de staat of dat de staat de helft pikt.

In een reactie op het artikel in 1993 heb ik die stelling proberen te weerleggen op basis van mijn eigen gezinssituatie. Volgens de berekeningen in het artikel betaalde ik met een inkomen van 960.000 fr in dat jaar 480.00 fr aan de staat in de vorm van alle mogelijke belastingen. Ik heb toen nagegaan wat ik allemaal van de staat terugkreeg en kwam aan 1.404.723fr. Als gepensioneerde ontvang ik vandaag heel mijn inkomen van de staat. Daarom is mijn gezinssituatie geen goed voorbeeld meer. Ik maakte opnieuw de berekening vanuit een concreet gezin van een 'hard werkende Vlaming'.

Vooraf misschien toch iets zeggen over wat inkomen is. Als je van werk verandert en je kijkt naar wat je zult verdienen in de nieuwe job, houd je dan geen rekening met de wagen of een gsm door de firma ter beschikking gesteld voor persoonlijk gebruik of met de groepsverzekering of hospitalisatieverzekering die je krijgt? Die bedrijfswagen en gsm voor eigen gebruik, die groepsverzekering en hospitalisatieverzekering zijn een deel van wat je verdient. Je verdienste, je loon is niet enkel wat je als geld in handen krijgt maar ook datgene waarover je onmiddellijk (bedrijfswagen, gsm) of later (groepsverzekering, hospitalisatieverzekering) kunt beschikken.

Met dit in het achterhoofd kijken we naar het gezin van Suzanne en Erik met drie kinderen van 20, 18 en 15 jaar. Erik is een technisch bediende en Suzanne een onderwijzeres. De oudste zoon volgt les aan de hogeschool en de twee andere kinderen zitten in het middelbaar onderwijs. Beide ouders samen hebben een bruto jaar inkomen van € 81.859 Zij behoren tot de categorie van de "hard werkende Vlamingen". Zij zullen wel de helft van hun inkomen, € 40.900 aan de staat afdragen. Maar wat staat daar tegenover?

Met hun drie kinderen ontvangen ze jaarlijks € 7.268 kindergeld.

De kinderen volgen onderwijs:

De oudste in een hogeschool. Gemiddeld betaalt de staat € 14.100 per student in de hogescholen. Zonder tussenkomst van de staat zou Erik en Suzanne dit uit hun eigen portemonnee moeten betalen.

Hetzelfde geldt voor de twee andere kinderen die in het middelbaar onderwijs zitten. Voor een student in het middelbaar onderwijs geeft de overheid gemiddeld € 7.914 uit. Voor twee kinderen samen betekent dit € 15.428.

Erik heeft een operatie ondergaan. De rekening van het ziekenhuis bedroeg € 4.886 waarvan betaalde de ziekteverzekering € 2.852. Zonder de bijdrage aan de ziekteverzekering zou het gezin € 2.852 meer moeten uitgeven. Erik was drie maanden werkongeschikt. De eerste maand betaalde de werkgever zijn loon verder uit. Twee maanden kreeg hij een uitkering van de ziekteverzekering € 2806 gelijk aan 60% van zijn loon.

In het gezin deden ook de kinderen beroep op de ziekteverzekering. Een tegemoetkoming van € 370 voor orthodontie voor Lies, 35€ voor orthopedie van Karel. Voor Suzanne kwam de ziekteverzekering tussen voor 155€.

De oudste zoon Wim pendelt naar de hogeschool, met de trein en met De Lijn, een totale afstand van 20 km. Hij betaalt een treinabonnement 144€ voor drie maanden of €432 voor heel het schooljaar. De stadsbus is gratis. Indien hij het traject met de wagen aflegt bedragen de kosten: aantal gereden km 6.000km (dagelijks 40km, 150 per week, een schooljaar is dertig weken) aan € 0,5 per km geeft € 3.000 (we rekenen enkel brandstof). Met het openbaar vervoer bespaart het gezin € 2.568 (3.000 – 432).

Erik heeft de ketel van de centrale verwarming vervangen door een hoge rendementsketel van €8260. Hiervoor kreeg hij van de fiscus een aftrek 40% of € 3304. Aan een aanslagvoet van 50% = 1652.

Voor de veiligheid van het gezin zorgen politie en brandweer. De staat betaalt gemiddeld €276 per inwoner aan de politie en €42 voor de brandweer. Voor de 5 gezinsleden komt dit neer op €1590 [(276+42)x5]

Optelsom

Kinderbijslag			7.268
School			14.100
			15.426
Ziekteverzekering			
	Erik	2.852 + 2.806	5.658
	Kinderen	370 + 35	405
	Suzanne		155
Openbaarvervoer			2.568
Ketel verwarming			1.652
Veiligheid			1.590
Totaal			47.122

Zo gezien beschikken de leden het gezin voor **€ 47.12** geld, goederen en diensten als tegenprestatie voor hetgeen ze afdragen aan de staat (40.900). Er is nog meer.

Suzanne als onderwijzeres krijgt haar wedde (netto € 26.443) van de overheid. Het ontvangen bedrag stijgt dan tot € 73.565.

In dit bedrag zitten nog vele tegenprestaties niet.

Suzanne en Erik hebben dank zij de afhoudingen een verzekering voor ziekte, pensioen. Als ze die verzekeringen uit eigen zak aan een privé verzekering moeten betalen zijn ze meer geld kwijt dan nu met de afhoudingen op hun loon.

Ze rijden jaarlijks 15.000 km met de auto over wegen die de overheid aanlegt en betaalt. Als de overheid dit niet deed dan betaalden ze per kilometer een vergoeding aan een privé firma in de vorm van tol of rekeningrijden.

De kinderen zijn hevige fans van de Chiro. Door de subsidie die de Chiro krijgt, blijft het lidgeld beperkt.

Erik en Suzanne gaan regelmatig naar optredens of uitvoeringen in het gemeenschapscentrum. Dit centrum ontvangt subsidies waardoor de prijzen betaalbaar blijven. Ze bekennen zich tot een kerkgemeenschap waarvan de staat de bedienaars betaalt. Zonder die subsidies moeten de leden van de kerkgemeenschap de bedienaars zelf betalen.

Voor wie hebben Suzanne en Erik gewerkt voor de staat of voor de welvaart van zichzelf en hun gezin? Als je alles samentelt kan je stellen dat voor Erik en Suzanne en voor vele hardwerkende Vlamingen, dank zij de overheidsuitgaven **hun netto inkomen hoger is dan hun bruto loon.**

Netto inkomen		>124.5656
Netto loon	40.900	
Ontvangen staat	- >73.565	
Bruto loon		81.851

Als morgen of overmorgen de overheid minder uitgeeft dan zullen Suzanne en Erik en alle hard werkende Vlamingen misschien een hoger netto loon ontvangen maar zullen ze met dat hoger loon meer betalen voor het onderwijs van hun kinderen, de gezondheidszorg, het rijden op de wegen, veiligheid, bezoeken aan het gemeenschapscentrum. Ze zullen meer betalen voor een ziekteverzekering, een pensioenregeling, een werkloosheidsverzekering. Dit heeft de hardwerkende Nederlander ervaren. De hoogste belastingvoeten gingen naar omlaag maar de zorgverzekering werd aan het inkomen gebonden zodat de goed verdienende Nederlander 300 tot 500 euro meer moet betalen. Dit zeggen de voorstanders voor lastenverlaging en minder overheidsbeslag niet vooraf.

Suzanne en Erik gaan niet alleen meer betalen maar Suzanne, en vele duizenden hard werkende Vlamingen, verliezen misschien hun job. Haar tewerkstelling is afhankelijk van de overheidsuitgaven.

AN INTERVIEW WITH NICK SHAXSON, AUTHOR OF 'TREASURE ISLANDS: TAX HAVENS AND THE MEN WHO STOLE THE WORLD'

I recently read Nick Shaxson's excellent book which explores the extent of off-shore banking in the world, shocking stuff. I was honoured to be able to interview Nick recently, you can either listen to our conversation below, or read the transcript.

Nick, thanks very much for joining us. For people who haven't read Treasure Islands, can you describe for us its key findings?

There are a couple of main conclusions. One is that the offshore system of tax havens is much much bigger and much more central to the global economy than almost anybody had thought. It's seen in the popular imagination as an exotic sideshow to the global economy. But really since the era of globalisation began in the 1970s the offshore system of tax havens has been growing much much faster than the supposedly onshore economy. It has been steadily pushing its way onshore so that a lot of big countries are increasingly resembling tax havens as they try and compete with each other to attract the hot money. So they increasingly offer stronger forms of secrecy and new forms of trust and corporations and so on to try and attract the hot money, and new tax loopholes.

Another big finding is that tax havens are not where most people think they are. Of course places like Switzerland, the Cayman Islands and Monaco are tax havens, big and important tax havens. But the really big ones are places like the United States and the United Kingdom which runs a huge network of satellite tax havens around it, feeding the City of London. The UK and its overseas territories, which it partly controls, include the Cayman Islands, Gibraltar, British Virgin Islands. Massive tax havens. And also the crown dependencies which are Jersey, Guernsey and the Isle of Man. And these are all like, in Treasure Island I describe it as a bit like a spider's web with the City of London at the middle. So these places are capturing money from around the world, and the business of handling the money from around the world and funneling this money up to London.

They are deliberately lowering the standards on secrecy and various other things to entice this money. And so the City of London itself is only indirectly implicated in this stuff. It is at one step remove and there's plausible deniability. We're not offering these specific facilities. But this network is. It's very much a British network and it is, in a sense, a financial empire. It grew up from the 1950s onwards with the City of London, the growth of the oil markets. That was when the formal British empire was ended but the UK has managed to retain a significant degree of influence over the flows of money around the world after the collapse Empire and it now has this new kind of financial empire. So these were my two big conclusions.

Are there any countries that don't allow the offshoring of capital? And if so, how do they do it? And also, are there any countries that have reintroduced those mechanisms.

The trouble with this is that there are all shades of grey. Some countries deliberately set out to be tax havens. So Switzerland is a classic example. It has for decades set out to provide banking secrecy and to attract dirty money, criminal money and other sorts of money from around the world. But every country, in a sense, is a tax haven in its own right because there isn't an international network of transparency, of sharing information between countries that makes any country in the world completely transparent.

If you take your money to Germany, or somewhere like that, it's going to be difficult – if you're an African government or something like that – it's going to be quite difficult to get hold of information about that money, there's no automatic sharing mechanisms. There are some sharing mechanisms in their fledgling state. The European Union has one called the Savings Tax Directive and the United States is starting to get more active in this area. So there are some international information sharing transparency mechanisms, but it's still very much a patchwork, an insufficient patchwork. So when money moves across borders very often is able to find secrecy.

But I think when you're looking at tax havens what you're really looking at are places that are deliberately setting out on a strategy to do this. Some countries are tax havens kind of by accident but they tend not to be the big players. The big players are the ones that deliberately set out to create this stuff.

What's your view on the supposed benefits of extra liquidity that our internationalised banking and money system provides versus the loss of money in the real economy that Treasure Islands describes so well?

If you take the UK for example, on the one hand you have the UK losing tax revenue to tax havens. So British tax evaders or tax avoiders, that is, for example, corporations that are not technically breaking the law but are still cutting their tax bills substantially. These are costing the treasury billions of dollars, billions of pounds. But at the same time the money that is coming into the United Kingdom from tax havens, there's this huge kind of feeder mechanism into the UK, is benefiting the City of London.

I'd be very careful about how to phrase this because what the City does is it says, "this is good for Britain, this is money that is coming into Britain." But I argue very strongly that it isn't. This is money that is good for the City but what it does is it creates this international financial centre, this offshore financial centre in the heart of the United Kingdom. Makes it almost unreformable. People are worried about the power of the City of London, the fact that it's able to suck up the best talent and all the best capital and influence all the policy makers.

This power and this strength comes in very large measure from its international network and the offshore network. So just to say, "oh, money coming into Britain must be good for Britain", it's just not true. These hundreds of billions of dollars that have been flooding into the UK. Is Britain any better off than say, Germany or France or Sweden or Canada which have not been playing nearly such a financial game? I would say "no". Britain is on many measures much more unequal, worse health outcomes, worse social outcomes than these other countries and I think there's quite a lot of evidence to suggest that the financial centre has been a very powerful driver rather a contributor, rather than anything that benefits Britain.

Is it possible to reform the financial institutions that we have that are responsible for so much of the world's current crisis or is building a new financial institution based on co-operative banks, credit unions, regional currencies and so on the only way? How might we start that shift and where might the political support come from?

The lobbyist of the City of London, and the financial industry more generally, always say, they always wheel out this argument, "don't regulate us too much, don't tax us too much because then we'll pull on our horns and we won't lend anything and the economy will collapse". But the fact is that there has been almost a fraud perpetrated by the financial sector on the UK. It's well known now that has been that when times are good all the benefits go to the bankers and the banks, and when times are bad all those risks and costs gets shifted onto the burden of ordinary tax payers.

This narrative that comes out of the city and is widely repeated, is demonstrably untrue. It is a much more complicated and nuanced picture than that. I would argue that if you have a system that remains unregulated and uncontrolled, you're going to store up even bigger problems in the future. I think if you did start to regulate banks and banking properly, not just in an offshore sense but in terms of, you know, capital requirements and all sorts of other things, you would end up having a much stronger, much healthier economy. In fact, there is historical evidence to suggest that this is the case.

Back in the period after the Second World War when the Bretton Woods institutions were set up, that was an era when people had really learned the lessons of the Great Depression. There were huge policy mistakes. The Great Depression itself followed a period of extreme financial freedoms and afterwards the international policy makers in the UK and United States and elsewhere decided that the way forward was to powerfully restrain the banks and to prevent them from speculating large amounts across borders and to really curtail them.

In *Treasure Islands* I describe how the banks were really champing at the bit. In the 25 or so years following the Second World War the banks were really tightly constrained. That was a period of extremely high and broad-based economic growth internationally. It's now known as the golden age of capitalism and it kind of came to the end in the 1970s. Since then we've seen ordinary people's wages stagnate, lots of financial crises and all sorts of other problems. That has coincided with a period of financial liberalisation and financial freedoms which has been very substantially accelerated by the offshore system.

So financial liberalisation kind of opens up the international markets for the flow of capital but tax havens take that one step further by artificially creating things that will attract cross border money flows, will accelerate those flows, so if you offer secrecy then lots of money will flow in pursuit of that. So the tax havens have been a sort of accelerator of financial globalisation and I would argue, with very harmful effect.

The UK economy is inextricably linked to offshore banking, a relationship you brilliant outline in your book. Assuming that it were possible to regulate that and to curtail its activities, would the impacts of doing that only be beneficial or for the 99%, as it were, might there be a downside?

That's a very good question. I think there's a difference between now and the Great Depression. When the Great Depression happened, things were so bad that you did see a major political realignment, particularly in the United States, and you had the New Deal coming in with very progressive legislation and high tax breaks and, as I said, very tight constraints on banks and the financial sector and on capital flows. So you know this political realignment really set the stage for a period of wonderful prosperity for quite some time. Unfortunately this crisis does not seem to have produced that realignment yet.

We have seen tinkering at the edges and at the end of the day it's all about political realignments, it's all about citizens collectively forcing the politicians to really change. We are seeing a little bit of a swing now, there does seem to be a swing in Europe against austerity and perhaps that's the start of something bigger. But I think until we see a much more fundamental political and social change in response to the crisis and maybe the Occupy movement times 10, I think that's when we're going to start seeing the possibility of change. I think until then, we do have in Britain particularly and very substantially in the United States, you have the banks calling the shots and telling the politicians what to do. Not much has changed there. I think that is the essential first step.

So the audience for this interview is the Transition movement; people out in their communities trying to build community resilience, local food systems, local energy systems and that kind of thing, which brings up a couple of questions. And the first one is do you think that something like Transition can succeed despite the enormous power and influence which will be fundamentally threatened by a real localisation a real programme of community resilience building?

For me, what's important when one uses the word 'local', I think what I'm particularly interested in is the sort of fragmentation of the international financial architecture and the fragments are nation states. That for me is the key fault line that is the problem for me. Because within a nation state you have democratically created tax systems and sometimes inside nation states, you know in Switzerland for example they have the cantons where you have a lot of local tax raising. But essentially it needs the nation state, that is the most important local level.

I think it's very interesting and useful to have local community organisation. I think that's a very powerful thing and very important. It's not something I have particularly paid attention to just because I'm much more focused on the international level. But I do think, from the point of view of tax havens, it's the jurisdictional unit of the nation state that is the fundamental building block of the whole process with regard to tax havens. I do think community organising can be fantastic at creating networks and creating awareness. In terms of the actual mechanics of off shoring it doesn't mesh immediately with that problem, if you see what I mean.

And how do you think people who are involved in Transition and similar things should split their time and energy between trying to stop the corporate looting that you write of and building resilience at the local level?

There is no magic bullet. If there is a magic bullet it is political and local and social organisation. And awareness, the building of awareness. That is the stage we're at now. I think it is significant. We've had groups such as UK Uncut which have protested against corporate tax avoidance and Occupy which has been very important, which many have derided as not having achieving many particular aims, but in fact, what we have seen. We have seen the remarkable spectacle of conservative chancellor, George Osborne, calling aggressive tax avoidance "morally repugnant".

Also a lot of statements from business leaders such Andrew Whitty of GlaxoSmithKline making some very powerful statements about corporate responsibility and the responsibility of corporations not to just to their shareholders but to wider sets of stakeholders and particularly with tax in mind. I think tax, for me, is a real touchstone of corporate responsibility. If a corporation is prepared to engage in a tax debate, then, it's so easy for corporations to do window dressing and things that don't matter to them, but I think when you touch on tax, that's when you really start to see whether they're just window dressing or if they're really interested in engaging.

I think touching on tax from a corporate responsibility perspective is very important. The fact that there have been these protest movements is much more significant and have had much more significant impacts than I think many people think because really now the politicians do know that they can't get away with saying, "ah let's just get on with this stuff". They have to at least be seen to be doing the right thing. Whether they do the right thing is another matter, but I think all of this is just an important first step. But I think much more awareness raising is needed.

I also would suggest that the economics profession in particular has had this massive blind spot when it comes to tax havens and offshore and secrecy and tax evasion and things like that. They have just chosen, because it's so difficult to measure and so difficult to understand, they have basically treated it like a somebody else's problem, and let somebody else deal with that. As a result it's been left to fester and grow rapidly without anyone challenging it. I think if we can get economists to start taking this stuff seriously, because economists are so influential, I think that will also be an important step. But at the bottom of it all is awareness raising of political consciousness and that's what needs to happen now.

Do you think there is a way out of our current financial crisis and the steady worsening of it that we've seen in countries such as Greece and Portugal, without tackling tax havens?

I think it would be very difficult without tackling offshore banking. A lot of these problems have a whole array of causes. Offshore is one of these underlying causes that is very diffuse and very hard to put your finger on, that's one of the great problems with it and many of these other causes that the size and the power of the financial sector, are very strongly influenced by the fact that financial actors are able to use the offshore escape route to escape financial regulations. Offshore is a kind of thing that's in the background of so much that's been going on.

Because it's hard to point to as a specific, you know, here's a trigger from offshore, that's making it much harder for people to see this. I think if you did tackle offshore, and you did also find mechanisms to curb the huge tides of hot money that flow through the global economy, I think you would have a serious chance of getting the financial system on a much better long term footing. But I think that's a long way in the future.

Lastly Nick, I'm really interested to know, having written the book, how it's changed your own relationship to how you bank and how you live your life.

One thing I've realised is that if you want to avoid tax havens, the best way to do it is to go and live in a cave somewhere, because they're everywhere.

A cave with broadband by the sound of it!

No you couldn't have broadband! You basically can't avoid it. All the multinationals on the high street that you see will be using tax havens in one way or another for various different reasons. The banks, of course, all of them are massively steeped in tax havens. If you're an overseas resident, as I am, they will try and encourage you to use offshore accounts. You will get a lower interest rate if you use an onshore account. They're always trying to get you to use offshore accounts.

That's something actually I didn't really touch on in Treasure Islands and I do want to research it when I get some time as to just why this is. I have banked with a bank in the UK for many years because I set it up when I was in the UK and that is still my bank, but I actually recently tried to change my account to the Co-operative Bank and I wasn't allowed to because I was overseas. I would have been allowed to set up an offshore account but not an onshore account, so that wasn't possible. It's very difficult. I think if you're looking to confront this monster and to tackle it, voting with your wallet is important, but I think it's very hard to do. I think political action is really the way to go and raising awareness is what matters here.

INTRODUCTION : GROWTH MAKES YOU HAPPY

Looking out the window of an airplane at the port of Antwerp slowly sliding by.

It happens a couple of times a year and every time it's a special experience. It's also the most concise summary of why I wanted to write this book.

A port represents two things. In the first place it stands for the way human beings make use of their natural surroundings – waterways, tides, geography – in order to improve their lot. A port is not a work of art, nor is it a religious symbol; it is the quintessential metaphor for the innovative, economic human being, who uses the environment to advantage. It is a metaphor for humanity as it becomes wealthier, happier, and more affluent by pursuing its enlightened self-interest. In the second place, a port is a symbol of the free market and globalization. It is a passageway to the rest of the world and perhaps the most visible meeting place of supply and demand. Thousands of colorful containers carrying mixed cargo, raw materials, fruit, automobiles, sport shoes, or replacement parts for machines: they are all part of the chain of value in a globalized world economy. Nowhere is the interaction between supply and demand in a free market more visible than in a port. Here the individual demands of billions of individual consumers for energy, transportation, food, clothing, luxury, communication, and information encounter the craftsmanship, labor, innovation, and entrepreneurship of millions of different suppliers. In a free market, demands from China and Belgium find supplies from Germany and the United States. In a port, the apparently invisible confrontation of supply and demand comes to the surface in a spectacular way. A port is thus a free market crystallized: now and since the beginning of human history, it has always been the most efficient way to improve the wealth of an entire society.

The airplane itself is also a double metaphor. In the first place it stands for humanity's victory over nature. The thinking, innovative human being, who continually succeeds in overcoming the limitations of the environment. No victory was ever greater or more important than humanity's victory over gravity. Since the origin of the species, the dream of flight has been inextricably bound to humankind. Two American brothers realized this dream at the beginning of the twentieth century on the beach at Kitty Hawk. Airplanes are also the most tangible proof of humanity's ability to realize its dreams. Humanity is capable of freeing itself from earthly limitations and obstacles, of rising above itself. This capacity for surmounting obstacles is uniquely human, but today all too frequently underestimated. The second metaphor is the unique perspective afforded by an airplane: it adds dimension and helps one to see broader connections. This too is an essential part of this story about growth.

A broad overview of technological progress, prosperity, and the free market – that's this book in a nutshell. *Growth makes you happy* is in the first place a reaction to the current double pessimism surrounding economic growth. Today there are two opposed forms of growth pessimism: one is concerned with lack of growth, the other with too much growth.

The first group of growth pessimists is worried about the current economic standstill in Belgium, Europe, or the West generally. They ask themselves whether and to what degree we will still be able to create additional wealth. Pessimism about sputtering growth, faulty decision-making, high taxes, political cacophony, a lack of entrepreneurship, and an environment that is hostile to business – all of these common concerns will pass revue. Nothing is more corrosive for a society and for political stability than a long-term period of stagnating or even decreasing wealth. It increases voters' resistance to change; it makes social and political compromise more difficult; and it makes social relations tense.

In a world in which prosperity does not grow, the progress of one always comes at the expense of another. A society without growth and with no hope of improvement starts to come apart at the seams.

The paradox is that things have never been better than they are today: we are older, healthier, richer, and enjoy more equality than ever before. Yet today we seem more concerned with keeping what we have than trying to achieve what is still possible. We have become champions in distributing wealth, but we are gradually forgetting how to create it.

The second group of growth pessimists complains of the exact opposite: an excess of growth. This school of pessimists is afraid that we focus too much on growth and progress. That the planet will soon implode under the pressure of eleven billion inhabitants. That we are collectively causing the planet to overheat, that we will cut down the very last tree and haul the last fish gasping from the ocean. These are the people who constantly remind us of our ecological footprint and global warming, who constantly bombard us with the message that we are all running ourselves silly in the rat race of economic growth. This kind of pessimist always looks for the limitations and never for the possibilities. This book has a number of answers for them as well.

In part one we start with the free market and examine the reasons why this motor of prosperity is still the most efficient way to make as many people possible as wealthy as possible. Then we look at why intervening in the free market is a bad idea: good intentions often have unintended consequences. Minimum pricing and maximum pricing both reduce the total amount of wealth. There is one important exception: in the case of pollution or the exhaustion of the climate or raw materials, government intervention is needed in order to maintain prosperity at acceptable levels.

In the second part of the book we will examine the theme of economic growth and progress in more depth. We will show that growth is actually a fairly recent phenomenon. For the better part of human history, people were poor and economic growth non-existent. It was the “discovery” of economic growth that saved us from our miserable existence. Next we devote an entire chapter to the fear that too great an increase in the global population and economy will cause the earth to implode. The argument that the continual disappearance of industries and jobs is harming our prosperity will also be refuted. Turbulence, change, and revolution are after all part of the process of innovation, entrepreneurship, and economic growth. In the last part we will focus, first and foremost, on the obstacles to economic growth. Why is it so difficult for us to grow today? Demography, debts, the Euro-crisis, an addiction to the status quo, an aversion to risk ... each will be considered in turn. In the second to last chapter, we present a number of major principles needed to reconnect with the creation of wealth. By way of a conclusion, in the final chapter a growth optimist will summarize his arguments in an imagined conversation with a growth pessimist.

In this way, this book seeks to offer an answer to those who think we cannot live without sufficient growth, as well as those who think we will not survive too much growth. The answer to both parties is largely the same: we need more free market, more belief in progress and technology, and more belief in the future. Hence, this book is also a plea in favor of more optimism, more risk, more individualism, less collectivism, and more freedom.

G-8 LEADERS COMMUNIQUE

June 18, 2013

PREAMBLE

1. As leaders of the G8, we are committed to open economies, open societies and open governments as the basis of lasting growth and stability. We have today agreed concrete steps to play our part in ensuring a safe and prosperous world.

2. We met at a time of continued economic uncertainty. Our urgent priority is to promote growth and jobs, particularly for the young and long-term unemployed. We will continue to nurture the global recovery by supporting demand, securing our public finances and reforming our economies to deliver growth.

3. Our economies together make up around half of the global economy, and we have a responsibility to support prosperity worldwide. We agreed actions in three specific areas:

- Trade - a key engine of global economic growth. We will break down barriers to trade at home and abroad by resisting protectionism and concluding a set of ambitious trade deals. In particular, we welcome the launch of negotiations for an EU-US trade agreement, the major progress towards agreeing the Trans Pacific Partnership and the launch of the EU-Japan trade agreement negotiations and we look forward to the completion of the EU-Canada trade agreement. We aim to finalise all these deals as soon as possible. We also welcome the trade and economic integration of Russia with some of the countries in the region, which will be pursued in line with World Trade Organisation (WTO) principles. We are committed to strengthening the multilateral trading system and securing a WTO deal in December that cuts bureaucracy to make it easier and faster for goods to cross borders. And we will keep our promises to help developing countries slash barriers to trade that impede growth.
- Tax systems – essential to fairness and prosperity for all. We commit to establish the automatic exchange of information between tax authorities as the new global standard, and will work with the Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) to develop rapidly a multilateral model which will make it easier for governments to find and punish tax evaders. On tax avoidance, we support the OECD's work to tackle base erosion and profit shifting. We will work to create a common template for multinationals to report to tax authorities where they make their profits and pay their taxes across the world. We will support developing countries to collect the taxes owed them, with access to the global tax information they need. We agree to publish national Action Plans to make information on who really owns and profits from companies and trusts available to tax collection and law enforcement agencies, for example through central registries of company beneficial ownership.
- Transparency – empowering people to hold governments and companies to account. We have agreed a transformative Open Data Charter to make budget data and other government information public in an easily accessible way. We will make progress towards common global reporting standards to make extractive industry payments more transparent. And we will work with resource-rich countries to help them better manage their extractive revenues so as to provide a route out of poverty and reliance on aid.

TAX

23. As we strive to maintain fiscal sustainability and to secure jobs and growth for our citizens, we commit to playing our part in developing global solutions to the problems of tax evasion and tax avoidance. We will act to restore confidence in the fairness and effectiveness of our international tax rules and practices, and to ensure that each country is able to collect taxes owing and that developing countries are also able to secure the benefits of progress made on this agenda.

24. We welcome the OECD work on addressing Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) by multinational enterprises and emphasise the importance of the OECD developing an ambitious and comprehensive action plan for the Finance Ministers and Central Bank Governors of the G20 in July. We look forward to the OECD recommendations and commit to take the necessary individual and collective action. We agree to work together to address base erosion and profit shifting, and to ensure that international and our own tax rules do not allow or encourage any multinational enterprises to reduce overall taxes paid by artificially shifting profits to low-tax jurisdictions. The ongoing OECD work will involve continued engagement with all stakeholders, including developing countries.

25. Comprehensive and relevant information on the financial position of multinational enterprises aids all tax administrations effectively to identify and assess tax risks. The information would be of greatest use to tax authorities, including those of developing countries, if it were presented in a standardised format focusing on high level information on the global allocation of profits and taxes paid. We call on the OECD to develop a common template for country-by-country reporting to tax authorities by major multinational enterprises, taking account of concerns regarding non-cooperative jurisdictions. This will improve the flow of information between multinational enterprises and tax authorities in the countries in which the multinationals operate to enhance transparency and improve risk assessment.

26. A critical tool in the fight against tax evasion is the exchange of information between jurisdictions. We see recent developments in tax transparency as setting a new standard and commit to developing a single truly global model for multilateral and bilateral automatic tax information exchange building on existing systems. We support the OECD report on the practicalities of implementation of multilateral automatic exchange and will work together with the OECD and in the G20 to implement its recommendations urgently. We call on all jurisdictions to adopt and effectively implement this new single global standard at the earliest opportunity. It is important that all jurisdictions, including developing countries, benefit from this new standard in information exchange. We therefore call on the OECD to work to ensure that the relevant systems and processes are as accessible as possible to help enable all countries to implement this new standard.

TAX AND DEVELOPMENT

27. It is in everyone's interests for developing countries to be able to: strengthen their tax base to help create stable and sustainable states; improve their ability to fund their budgets through their own domestic revenues; and increase ownership of their own development processes. We will continue to provide practical support to developing countries' efforts to build capacity to collect the taxes owed to them and to engage in and benefit from changing global standards on exchange of information, including automatic exchange of information. We call on all jurisdictions to join the Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes and the Multilateral Convention and we will continue to provide practical support for developing countries seeking to join the Global Forum. We each commit to continue to share our expertise, help build capacity, including by engaging in long-term partnership programmes to secure success.

28. We welcome the OECD's feasibility study for its Tax Inspectors Without Borders proposal to assist tax administrations investigate specific and complex tax cases. We will take practical steps to support this initiative, including by making tax experts available.

29. The ability of tax administrations to compare relevant price information across jurisdictions is essential for the effective operation of transfer pricing rules, and a lack of data on comparable transactions is a significant issue for effective tax collection, particularly in developing countries. We ask the OECD to find ways to address the concerns expressed by developing countries on the quality and availability of the information on comparable transactions that is needed to administer transfer pricing effectively.

TRANSPARENCY OF COMPANIES AND LEGAL ARRANGEMENTS

30. A lack of knowledge about who ultimately controls, owns and profits from companies and legal arrangements, including trusts, not only assists those who seek to evade tax, but also those who seek to launder the proceeds of crime, often across borders. Shell companies can be misused to facilitate illicit financial flows stemming from corruption, tax evasion and money laundering. Misuse of shell companies can be a severe impediment to sustainable economic growth and sound governance. We will make a concerted and collective effort to tackle this issue and improve the transparency of companies and legal arrangements. Improving transparency will also improve the investment climate; ease the security of doing business and tackle corruption and bribery. It will support law enforcement's efforts to pursue criminal networks, enforce sanctions, and identify and recover stolen assets.

31. We are determined to take action to tackle the misuse of companies and legal arrangements. We will lead by example in our implementation of the Financial Action Task Force (FATF) standards. We today agreed to publish national Action Plans based on common principles (annexed). Subject to our different constitutional circumstances, these Action Plans set out the concrete action, with respect to money laundering and tax evasion, each of us will take to tackle this issue to ensure that companies know who really owns and controls them by requiring companies to obtain and hold information on their beneficial ownership, and to ensure that this information is available in a timely fashion to law enforcement, tax collection agencies and other relevant authorities as appropriate, including financial intelligence units, for example through central registries; and by ensuring trustees know the beneficial ownership information regarding the trust and that law enforcement, tax collection agencies and other relevant authorities as appropriate, including financial intelligence units, can access this information. We will work with our FATF partners to ensure ambitious progress at a global level, including by prioritising the assessment of relevant FATF recommendations.

ANTI-MONEY LAUNDERING

32. Our financial systems are exposed to significant risks from money laundering and terrorist financing. We fully support the FATF Standards and commit to implementing them effectively. We support the FATF's identification and monitoring of high risk jurisdictions with strategic anti-money laundering and counter-terrorist financing (AML/CFT) deficiencies, and encourage all countries to take measures to ensure they meet the FATF standards. We are committed to ensuring proportionate and effective supervision and enforcement of our AML/CFT requirements to ensure corporate wrongdoers are held to account.

33. Taking measures to enhance financial transparency would also improve the opportunities for African business and for markets to expand. As African economies grow, African financial institutions will increasingly risk exposure to illicit financial activity, affecting the opportunities for African business and markets to expand. We will hold the first Public-Private Sector Dialogue with Eastern and Southern African nations on 6-8 September in Swakopmund, Namibia, involving governments and financial institutions from the G8 and the region. This will provide a platform for greater ongoing collaboration, dialogue and public-private sector partnership, and we will consider extending the Dialogue to other regions on an annual basis.

STATEMENT BY IMF MANAGING DIRECTOR CHRISTINE LAGARDE ON THE G-8 LEADERS SUMMIT

Ms. Christine Lagarde, Managing Director of the International Monetary Fund (IMF), issued the following statement today at the conclusion of the Group of Eight (G-8) Leaders' Summit in Lough Erne, Northern Ireland:

"I would like to thank the G-8 leaders, including the host of this year's summit, UK Prime Minister David Cameron, for inviting me to address issues related to global taxation. We have worked closely with our member countries—including those in the G-8—along with the Organization for Economic Cooperation and Development and other international institutions, to promote sound fiscal policies globally. Taxation regimes and fiscal transparency figure prominently in our technical assistance and ongoing economic analysis and policy advice, including measures that promote equitable and efficient tax systems as well as stronger tax administration.

"Prime Minister Cameron and the G-8 leaders should be congratulated for including international tax issues and transparency on the agenda of this summit. International tax avoidance and evasion have emerged as major risks to government revenue and as threats to the credibility of tax systems in the eyes of citizens— in both advanced and developing countries. At a time when almost all governments need additional revenues, whether to deal with high post-crisis public debts or to finance critical investments in human development, combating tax evasion and addressing tax avoidance should top the list of potential revenue-raising measures.

"The G-8 leaders should also be commended for the 10 principles put forward in the Lough Erne Declaration. A commitment to fair taxes, increased transparency, and open trade will support the broader commitment to maintaining sound macroeconomic policies and restoring stronger growth and job creation. The IMF stands ready to work closely with its member countries— including the G-8— and other multilateral institutions on these important issues and challenges."

TAXING SAVINGS INCOME IN A GLOBALIZED WORLD: SOURCE TAXATION OR EXCHANGE OF INFORMATION?

TIMES THEY ARE A-CHANGIN'

Today tax revenues from dividend and interest income are lower than in 1990, while national income has more than doubled and labor's share of total income has declined in favor of capital income. The same happened, more or less, in all developed countries. How did this happen?

Deregulation and liberalization lead to growing capital mobility. Countries tried to attract mobile capital by exempting capital income earned by nonresidents from taxation. However these tax exemptions could be used by residents to move funds out of the country and then reinvest in the country via a tax secrecy jurisdiction. OECD member countries learned that trying to attract foreign capital by not collecting information is a recipe for undermining taxation of residents.

In Europe the issue was addressed by the 2005 Savings Directive. It effectively means that participating states exchange information on privately owned bank accounts with other states so that taxes can be levied on income earned abroad. However, the Savings Directive's scope is limited to interest income, it does not apply to investments by non-EU residents, and almost half the participating countries were allowed to elect the withholding tax option because their banking secrecy rules. It is fair to say the Savings Directive is riddled with loopholes and has raised relatively small amounts since its introduction.

Nevertheless the savings directive is based on a highly effective concept: an automatic stream of information. All advanced economies make extensive use of third-party information reporting in a national context. A very common example is that employers mandatorily report the taxable wages of their employees directly to the revenue authorities.

Academic research shows there is a clear negative correlation between the share of an income type reported by third parties, and the proportion of tax evasion for the income type. Under third-party reporting systematic matching of information reports to income tax returns will uncover any discrepancy between the two. Taxpayers with only third-party reported income are aware of this and rarely cheat. So, in essence, third party reporting improves compliance through prevention rather than detection.

The savings directive exports the concept of third-party reporting by large intermediaries to the European context, but in an incomplete manner and with a very limited scope. Proposals to improve the Directive are currently being blocked. And they have been for many years. The introduction of the directive itself took more than a decade, as the first draft was made up in 1989. Progress has been slow. This explains why some tax planners advise their clients to keep hiding their undeclared wealth, and why policymakers in different countries consider a Rubik-deal with Switzerland. Some believe secrecy and unrestricted accessibility to undeclared offshore wealth will be guaranteed for many generations to come.

The world has changed. In 2009 the principle of banking secrecy was given up as a result of the G20 tax haven crackdown. All jurisdictions worldwide quickly committed to the exchange of information on demand, including information held by financial institutions. An academic study of the G20 crackdown by Niels Johannesen of the University of Copenhagen and Gabriel Zucman of the Paris School of Economics found that, “treaties have led to a relocation of bank deposits between tax havens but have not triggered significant repatriations of funds. The least compliant havens have attracted new clients, while the most compliant ones have lost some, leaving roughly unchanged the total amount of wealth managed offshore.”¹

The G20 strike turned out to be not very effective. Although this is disappointing, the initiative was not useless. The commitment to exchange information held by financial institutions and the possibility that such information can effectively be exchanged means there is no more guaranteed secrecy. This results in a psychological effect. Nevertheless the G20 initiative was just the beginning of the end.

In October 2009 the ‘Foreign Account Tax Compliance Act’ (FATCA) was introduced in both the House of Representatives and the Senate in response to the UBS case and the call for heightened international tax enforcement. The legislation was finally adopted in March 2010. FATCA is designed to increase the US government’s access to information regarding U.S. citizens and residents with foreign assets. Considering the well-known strong theoretical and practical background supporting the concept of third party reporting, the Obama administration, introducing FATCA, exports the concept of third-party reporting by large intermediaries to the international context. And as is the case in national third party reporting, FATCA initially follows a bank-to-government approach to global information reporting.

At the beginning of 2012 the Obama administration changed its tactics from a unilateral approach to an bilateral approach. This shift is a milestone in the furtherance of the policy objectives of FATCA. The U.S. Department of the Treasury is negotiating bilateral agreements with more than 50 countries and jurisdictions around the world to implement FATCA. Moreover, many of these agreements relate to countries that can be considered important financial centers or tax havens as the US Treasury is actively engaged in a dialogue with the Cayman Islands, Cyprus, Liechtenstein, and Singapore. Swiss government and financial institutions gave up their opposition to FATCA saying that refusing to implement FATCA banks “would face competitive disadvantages internationally that would jeopardise their survival”²

Secondly, the shift to an intergovernmental approach has introduced the concept of reciprocal automatic exchange of information on a global level. In their joint statement The United States, France, Germany, Italy, Spain and the United Kingdom announced they would “commit to working with other FATCA partners, the OECD, and where appropriate the EU, on adapting FATCA in the medium term to a common model for automatic exchange of information”. Interestingly automatic exchange of information is now being promoted by some OFC’s that recently have been forced to adopt it. Chief Minister of Jersey and the Chief Minister of Guernsey said: “In our ongoing discussions with the UK Government we will be pressing them to make clear the steps they are taking to promote the adoption of automatic exchange of information worldwide to ensure that a level playing field is achieved for all finance centers competing in the global market place.”³

---

¹ ‘The end of bank secrecy? An evaluation of the G20 tax haven crackdown’, Johannesen and Zucman, 2013

² Statement from the SBA regarding the signing of the FATCA agreement, February 14, 2013

³ <http://www.fsitaxposts.com/2012/12/10/joint-statement-jersey-guernsey-fatca/>

But we aren't there yet. There are some dominoes still to fall in order to achieve such a worldwide multilateral convention. I believe the key to success lies in Europe, and more exactly in a FATCA upgrade of the European Savings Directive. FATCA can end the transitional 'withholding' period regarding the EUSD, speed up the adoption of the EUSD amending proposal and speed up the extension of the EU administrative cooperation directive to dividends, royalties and capital gains. This is because of the 'most favoured nation' –clause featured in the 2011 EU Directive regarding cooperation on direct taxation matters. If a Member State agrees with a non-member state on wider cooperation than the directive provides for, it may not refuse to provide the same wider cooperation to any other member state wishing to enter in such mutual wider cooperation with it. Such a FATCA upgrade of the European Savings Directive will then result in a FATCA proliferation with the EU as a driving force behind a second FATCA wave. The EU and the US economies account together for about half the entire world GDP. They can become a bipolar heart of a worldwide automatic exchange of information network.

As matters stand today, there is a substantial opportunity to build a multilateral automatic exchange system. Work in this area at the OECD is currently ongoing and is intended to allow countries not only to exchange information with the United States but exchange it more broadly with any other country subject to appropriate legal arrangements being in place. Thus, the OECD work is turning FATCA into an opportunity to develop an effective and secure automatic exchange system to benefit all countries that participate. The era of exchange of information on demand as the international standard seems to be definitely over and is being replaced by automatic exchange of information. This is a very important step towards the end of bank secrecy worldwide, and a very important step towards fair taxation.

MARCO VAN HEES: “OOK DE RIJKEN HEBBEN HET RECHT OM BELASTINGEN TE BETALEN”

Het boek van Marco Van Hees, de fiscaal specialist van de studiedienst van de PVDA, verschijnt nu ook in het Nederlands. 'Belastingsparadijs België' heet het. Een analyse van ons belastingstelsel, dat bulkt van de spreekwoordelijke achterpoortjes voor bedrijven en voor mensen met een dikke portemonnee. Bij de verschijning van de Franse versie had Solidair een gesprek met de man die van het uitpluizen van jaarrekeningen van bedrijven zijn grootste hobby maakte. Lees het interview en bekijk ook het filmpje van uitgeverij EPO.

De fameuze top 50 van fiscale kortingen die de PVDA elk jaar uitbrengt? Het werk van Marco Van Hees. De onthulling dat de Belgische dochteronderneming van ArcelorMittal zo hard mocht profiteren van de notionele interesten dat ze in 2010 op een winst van 1,3 miljard euro maar 496 euro belastingen betaalde? Marco Van Hees bracht het aan het licht. Hij onthulde ook dat het financiële filiaal van de groep van de Franse miljardair Bernard Arnault naar België was gekomen om te profiteren van de notionele interesten, en om een stichting op te richten die de erfenis van Arnault moet veiligstellen. Marco Van Hees, beroepshalve belastinginspecteur en na zijn uren fiscaal specialist van de PVDA, zet in een nieuw boek de cijfers en analyses van de laatste jaren op een rijtje zet. *Les riches aussi ont le droit de payer des impôts*, ofte “ook de rijken hebben het recht om belastingen te betalen”, heet het boek waarin Van Hees met zijn typerende humor ons belastingstelsel tot op het bot analyseert.

Uw boek bestaat uit twee delen. U hebt het over de grote bedrijven die genieten van enorme fiscale cadeaus, en over de grote vermogens die nauwelijks belastingen hoeven te betalen. Zien we hier twee kanten van dezelfde medaille?

Aanvankelijk was het niet zo opgevat, maar uiteindelijk zijn het inderdaad twee kanten van eenzelfde realiteit. Zowel de bedrijven, als de eigenaars ervan betalen nauwelijks belastingen. De grote vermogens worden immers bijeengeharkt door diegenen die de bedrijven in bezit hebben. Het zijn zeer vaak dezelfde mensen, zoals de families Colruyt, de Spoelberch, Frère... Ze worden dubbel bevoorrecht: aan de bron en aan het einde van de productieketen.

U hebt het over “massale ontbelasting” van bedrijven. Doelt u dan bijvoorbeeld op de fameuze notionele interesten?

Er worden meerdere systemen gebruikt om weinig belastingen te betalen. Je hebt de notionele interesten, de definitief belaste inkomsten (DBI) en de vrijstelling van de meerwaarden op aandelen – dat zijn de drie belangrijkste. Maar er zijn nog tal van maatregelen en btw-bepalingen die ervoor zorgen dat multinationals die fiscaal shoppen, in België een mooi aanbod vinden.

Ons land is al sinds de jaren 80 een fiscaal paradijs zonder weerga. De regering Martens-Gol heeft toen met volmachten een bijzonder belastingstelsel voor de coördinatiecentra van multinationals ingevoerd. Dat stelsel werd door de Europese Unie veroordeeld, waarop de notionele interesten zijn uitgevonden ter vervanging. Die zijn niets meer of minder dan een fantastisch cadeau aan de grote ondernemingen, en een groot verlies voor de staat. Toenmalig minister van Financiën Didier Reynders verkocht zijn maatregel aan het Parlement onder het mom dat het “budgettair neutraal” zou zijn. Maar in 2010 bedroeg het cadeau van de staat in de vorm van notionele interesten al 5,37 miljard euro!

En in de praktijk bevorderen de notionele interessen de schuldaflossing van de ondernemingen of de kmo's niet, zoals de regering en zelfs een aantal groenen beweren.

Ze geven evenmin een boost aan de investeringen. En dat ze geen jobs opleveren, daarvoor hoeft je maar te kijken naar ArcelorMittal, kampioen van de ontslagen en profiteur nummer één van de notionele interessen.

Vanzelfsprekend is dat lastig voor de sp.a en de PS, die zich in bochten wringen door tegelijkertijd af te geven op de notionele interessen en ze te verdedigen, omdat ze ze mee hebben goedgekeurd. De sociaaldemocraten zeggen altijd opnieuw dat ze werden misleid, dat er misbruiken zijn geweest, maar ze hebben ze nooit fundamenteel in ter discussie gesteld. Ik heb eens op de RTBF-radio aan een PS-kopstuk gevraagd of hij het betreunde dat hij de notionele interessen had goedgekeurd. Antwoord: "Helemaal niet, ik heb berouw noch spijt." Hij legde uit dat ze werden misleid door de minister van Financiën. Nochtans werden de notionele interessen goedgekeurd voor wat ze zijn: cadeaus aan de grote bedrijven. Paradoxaal genoeg is het Denis Dalibot, rechterhand van de Franse miljardair Bernard Arnault, die het best de vinger op die hypocrisie legde door te zeggen: "Het debat dat vandaag iedereen beroert, verbaast me. Wisten de parlementairen die dat systeem hebben goedgekeurd dan niet wat ze hebben goedgekeurd?"

Zijn naam is gevallen: Bernard Arnault, de Franse miljardair die Belg wilde worden. U hebt het niet alleen over bedrijven die om fiscale redenen hun tenten in België opslaan, ook superrijken komen naar hier.

Die rijke Fransen zijn ook geïnteresseerd in een ander fiscaal achterpoortje: de vrijstelling van meerwaarden op aandelen. Vaak gaat het om mensen die hun zaken van de hand doen, de aandelen van hun vennootschappen verkopen en een mooie meerwaarde realiseren. En die meerwaarde wordt bij ons niet belast. Het cadeau is verre van symbolisch: in 2010 vertegenwoordigde de vrijstelling van meerwaarden op aandelen een verlies voor de begroting van 3,11 miljard. Dat is twintig keer de besparing die de regering realiseert door 4.000 jobs te schrappen bij de overheidsdiensten.

Sp.a en PS wringen zich in bochten door tegelijkertijd af te geven op de notionele interessen en ze te verdedigen, omdat ze ze mee hebben goedgekeurd

De zaak-Offshore Leaks over de vele rijken die met hun geld in belastingparadijzen zitten, wekte verontwaardiging in de politieke wereld. Maar in België kunnen vennootschappen hun financiële constructies, die de rand van het wettelijke opzoeken, voorleggen aan een dienst van het ministerie van Financiën, die volgens u nogal soepel is...

Dat is de Dienst Voorafgaande Beslissingen (DVB) die zich uitspreekt over alle belastingconstructies waar de fiscus vragen bij zou kunnen stellen. Als die dienst de constructie goedkeurt, mag geen enkele controleur van het ministerie van Financiën daar nog vragen over stellen. Het beleid van die dienst is zeer gunstig voor de ondernemingen, omdat binnen Financiën veel hooggeplaatsten het concept van de minst belaste weg verdedigen. En dat zit vaak op het randje van wat wettelijk is, omdat het vanzelfsprekend de rijksten zijn die superadvocaten/belastingsspecialisten kunnen betalen. In feite kennen alleen een paar heel zeer grote auditkantoren hun weg bij de DVB, het gaat om belastingheffing à la carte.

Een verhelderend voorbeeld is Total. In 2011 betaalde het Brussels financieel centrum Total Finance Global Services 1,58 % belastingen. In 2010 keurde de DVB de aankoop goed van ruwe aardolie van een andere dochteronderneming van de Franse groep, die op Bermuda gevestigd is. Alleen al voor het jaar 2009 gaat het om een bedrag van 6,5 miljard dollar. Op Bermuda is er net zomin petroleum als een inkomstenbelasting, maar zijn er wel 10.000 offshore vennootschappen, waarvan er slechts 300 fysiek aanwezig zijn. Total België deed dergelijke transacties verschillende jaren, maar sedert de programmawet van december 2009 is een vennootschap verplicht stortingen naar belastingparadijzen aan te geven. Daarom heeft de petroleumgroep

die operaties in 2010 voorgelegd aan de DVB. De voorzitter daarvan is Véronique Tai, een ex-medewerker van het kabinet van Reynders. Zij keurde die niet alleen goed, maar oefende ook druk uit op topmanagers van het ministerie van Financiën om de beslissing te aanvaarden door een versnelde wijziging van de regelgeving, wat betekende dat een omzendbrief over belastingparadijzen werd gewijzigd. Kortom, de regelgeving werd aangepast op maat van een bijzonder geval.

Ander voorbeeld: op het ministerie van Financiën heeft Reynders allerlei manoeuvres uitgehaald om gedaan te krijgen dat een van de zeldzame wetten op de beperking van de belastingparadijzen door een valstrik niet wordt toegepast: namelijk dat het stelsel van de definitief belaste inkomsten niet van toepassing is indien de dochterondernemingen zich in een belastingparadijs bevinden. In 2007 heeft zijn kabinet een model van bilaterale belastingovereenkomst tussen België en andere landen opgesteld waarin met die wet geen rekening wordt gehouden. Ik was verrast dat België ineens zo een overeenkomst kan sluiten met een belastingparadijs, ik vroeg me af of ik het wel goed begrepen had en daarom belde ik het kabinet Reynders. Een verantwoordelijke bevestigde me dat de tekst effectief afwijkt van de wet, maar ja, België moet zijn wetten moderniseren... Tot vandaag werd nog niet een van die overeenkomsten bij het Parlement ingediend. Niemand weet dus er al zo'n overeenkomsten zijn gesloten.

Ik wijs er altijd op dat landen die hun vermogensbelasting afvoeren, ze eerst wel hebben ingevoerd. Zo dom en onrealistisch zal het dan wel niet geweest zijn.

Ander punt: de miljonairstaks, waarvoor de PVDA een campagne voert. Waarom is die nog altijd niet gerealiseerd, terwijl bijna 80% van de bevolking er voorstander van is, en een vermogensbelasting in het programma van de PS staat?

Het staat effectief in het programma van de PS – en van Ecolo – maar ze lopen daar nooit mee te koop, behalve bij verkiezingen. Bij de PS krijg je daardoor een bizarre kloof tussen enerzijds haar woorden en anderzijds de daden van de regering waarvan ze deel uitmaakt. Het argument is steeds hetzelfde: wij zitten in een coalitie en moeten daarom rekening houden met onze partners. Maar voor de liberalen is het blijkbaar geen probleem om rekening te houden met de sociaaldemocratische partner om de notionele interessen, de fiscale amnestie, de belastingvermindering voor de rijksten op te leggen – kortom alle fiscale verschrikkingen die Reynders er sedert 1999 heeft doorgejaagd. Ik heb de indruk dat dit soort van argumenten maar in één richting telt. Di Rupo zegt over de vermogensbelasting dat de opbrengst ervan voor de begroting volgens hem beperkt is. Voor hem zou het een “symbolische” belasting zijn die niets te maken heeft met het voorstel van de PVDA dat bijna 10 miljard euro zou opbrengen. Maar waartoe dient dan een symbolische maatregel? Niet om de staat te financieren, maar om de besparingen te doen aanvaarden, zodat de mensen gemakkelijker aanvaarden om te betalen. En zoals Colbert, de minister van Financiën van Lodewijk XIV zei: “Sire, laten we de armen belasten, ze zijn met meer.” Maar dat is vanzelfsprekend een beleidskeuze, omdat het niet het aantal rijken is dat je moet bekijken, maar wat ze bezitten. De 1% rijkste Belgen bezitten evenveel als de 60% minst rijken.

Je hoort echter veel argumenten tegen de miljonairstaks...

Ik leg in mijn boek uit hoe eenvoudig die taks kan worden gerealiseerd en waarom de argumenten tegen een vermogensbelasting geen steek houden. Het voornaamste argument is dat van de kapitaalvlucht. Maar in Frankrijk is maar ongeveer 1% van de vermogensbelastingplichtigen gevlucht. En het is niet omdat een rijke Fransman naar ons komt, dat ook zijn kapitaal Frankrijk verlaat. Dat staat allemaal in een rapport van de Franse Senaat. Het is niet omdat de superrijke Franse familie Mulliez zich heeft gedomocilieerd in België dat haar grootwarenhuizen uit Frankrijk verdwijnen.

Je hoort ook dat “die belasting in veel landen is afgeschaft”, zoals in Duitsland in 1997. Eerst en vooral wijs ik er dan altijd op dat als die EU-landen hun vermogensbelasting hebben afgevoerd, ze die eerst wel hebben ingevoerd. Zo dom en onrealistisch zal het dan wel niet geweest zijn. Ze hebben die later afgeschaft, omdat de neoliberale golf op alle domeinen heeft toegeslagen en dat de politiek totaal is gedraaid in de richting van cadeaus aan de rijksten. De vermogensbelasting heeft die logica gevolgd. Men probeert ons wijs te maken dat ze niet werkte, maar dat is het niet, het was een politieke keuze, men wilde hen geen cadeaus doen met de ene hand om ze daarna met de andere weer terug te pakken.

Je hoort ook dat we veel beter de inkomsten uit kapitaal dan het kapitaal zelf zouden belasten. Hoe denkt u daarover?

Het gaat niet om of/of, je moet die twee vragen apart behandelen. Eerst de inkomsten. Alle inkomsten moeten op dezelfde wijze worden belast. Er is geen reden waarom inkomsten uit arbeid zwaarder worden belast dan die uit beleggingen of uit onroerend goed. Er moet een uniforme belasting komen en alle inkomsten moeten worden samengenomen om echt een progressief tarief te kunnen toepassen. Het principe van de progressiviteit – hoe hoger je inkomen, hoe hoger het percentage je betaalt – is fundamenteel inzake belastingen. We moeten de inkomsten uit vermogen net zo belasten als de beroepsinkomsten. Laten we ze dus samen nemen en progressief belasten.

Maar de miljonairstaks is geen vermogensbelasting, maar een belasting op de grootste vermogens, een speciale belasting voor de rijksten. Als je de inkomsten uit vermogen belast, dat tref je bijna iedereen. Heel veel mensen hebben een beetje spaargeld dat ook kan worden belast. Het is niet de bedoeling het vermogen te belasten, maar de grote vermogens, die van de 2 of 3% superrijken, niet die van de 97%. Alleen de miljonairstaks kan opnieuw zorgen voor een zekere progressiviteit. De mensen geloven dat de belastingen progressief zijn, omdat men alleen aan de belasting van fysieke personen denkt. Maar in werkelijkheid zijn de belastingen vanaf een zeker niveau van rijkdom niet meer progressief en worden ze zelfs regressief. De armsten betalen het meest en de rijksten het minst. Er is al het feit dat de sommige taksen – voor huisvuil en andere – voor iedereen dezelfde zijn en omdat niet alle inkomens btw moeten betalen, betalen de rijken minder taksen. Neem voorbeeld een werknemer die een Findus-lasagne koopt. Hij betaalt daarop btw, terwijl zijn loon al aan de bron belast is en hij daarna nog zijn gemeentelijke vuilniszak moet betalen waarin hij de verpakking weggooit, wetende dat hij aan die gemeente al opcentiemen en een afvaltaks heeft betaald. Dat is dus een vijfvoudige belasting...

WIE IS THIERRY AFSCHRIFT?

1. EEN BRILJANT BELASTINGTECHNICUS.

Advocaat en fiscalist (oprichter en leider van de advocatenassociatie Afschrift (1994) met kantoren in Brussel, Antwerpen, Madrid, Genève, Luxemburg en Tel Aviv; slogan: U verdedigen tegen de fiscus), financieel consultant, hoogleraar rechten en politieke wetenschappen aan de ULB (met name aan de 'Ecole Solvay'), auteur van gespecialiseerde werken over belastingen (bij de uitgeverijen Larcier en Kluwer), spreker (onder andere op vele internationale seminars in Luxemburg en Genève) en plaatsvervangend rechter bij het hof van Beroep in Brussel.

Is dit geen vreemde combinatie – het cumuleren van een hoofdactiviteit als advocaat die belastingplichtigen verdedigt en een mandaat als plaatsvervangend rechter bij het Hof van Beroep in Brussel, trouwens in belastingzaken?

2. EEN VURIG VERDEDIGER EN PROCESVOERDER VOOR VELE BELASTINGPLICHTIGEN DIE WORDEN BESCHULDIGD VAN FISCALE FRAUDE OF ONRECHTMATIGE BELASTINGONTWIJKING.

a. In procedures over fiscale geschillen voor burgerlijke rechtbanken vertegenwoordigde Meester Afschrift (overigens met succes) enkele tientallen cliënten van KB Lux die de hen opgelegde belastingen betwistten.

Verscheidene tientallen cliënten wonnen hun zaak bij fiscale rechtbanken omdat de beschikbare documenten in hun geval niet voldoende informatie bevatten om vast te stellen dat de betrokken belastingplichtigen wel degelijk degenen waren op wier naam de belasting werd geheven.

Verscheidene jaren lang stelde Meester Afschrift zo 'zijn overwinningen' voor in de pers als zaken waarbij "werd vastgesteld dat de stukken vals waren" – iets wat geen enkele rechtbank in eerste aanleg ooit heeft gezegd. Op die manier wekte hij de indruk dat de belastingadministratie belasting had geheven "op basis van valse stukken of verkeerde informatie" bij ongeveer 10.000 cliënten in België en enkele duizenden anderen in diverse Europese landen, vooral in Nederland.

b. In het HSBC-dossier verdedigt Meester Afschrift in de fiscale procedures over belastingen of geschillen verscheidene tientallen cliënten, vooral Antwerpse diamantairs, voor wie de door Frankrijk doorgespeelde gegevens uit het HSBC-dossier erop wijzen dat er sprake is van vermogen en inkomsten die niet zijn aangegeven en belast. Hij heeft de betrokken belastingplichtigen openlijk aangemoedigd om geen akkoord te sluiten met de belastingadministratie.

c. In het dossier De Croÿ, netwerk van kasgeldvennootschappen, werd de strafvordering (veroordeling) in eerste aanleg (150 pagina's) vernietigd in beroep (8 pagina's) wegens procedurefouten. Meester Afschrift, die een van de verdedigers was van Prins de Croÿ, trok zich uit de zaak terug ten voordele van een van zijn confraters (Meester Jansen), trouwens de schoonbroer van de rechter van het ISH, die zich om die reden onbevoegd moest verklaren, omdat anders het risico bestond dat het proces eindeloos zou worden uitgesteld aangezien er een nieuwe rechter moest worden gezocht die het hele dossier opnieuw zou moeten bestuderen. Uiteindelijk besliste de Orde van Advocaten om Meester Jansen te ontheffen van de verdediging en bleef de rechter behouden.

3. EEN POLEMIST EN VERDEDIGER VAN EEN NEOLIBERALE EN ANTI-ETATISTISCHE VISIE EN TEGENSTANDER VAN BEPAALDE BELASTINGEN.

Dit is een veel minder bekende activiteit, die ook veel minder in de media komt dan de twee vorige.

Hieronder een selectie van enkele artikelen die Thierry Afschrift de voorbije jaren heeft gepubliceerd of verspreid:

- ‘L'impôt, contribution ou imposture?’ (Belastingen, bijdrage of bedrog?) (Oud-studentenvereniging ULB)
- ‘La véritable piste que l'on explore pas en Belgique est celle d'une diminution des dépenses’ (De echte weg die in België niet wordt onderzocht, is die van een vermindering van de uitgaven) (La Libre)
- ‘Jusqu'ou peut-on taxer les riches?’ (Hoe ver kun je gaan in het belasten van de rijken?) (website Réduit national)
- ‘Paradis fiscal ne rime pas avec illégalité mais discrétion sur ses avoirs’ (Belastingparadijs is geen synoniem van illegaliteit, maar wel van discretie over vermogen) (L'Echo)
- ‘L'arnaque de l'harmonisation européenne de la fiscalité’ (Het bedrog van de Europese belastingharmonisering) (website dtom.fr en le libertarien.fr)
- ‘L'avenir du secret bancaire’ (De toekomst van het bankgeheim) (Hayek Instituut)
- ‘Réflexions sur le secret bancaire : Défendre le secret bancaire, c'est défendre l'individu contre l'oppression’ (Beschouwingen bij het bankgeheim: het bankgeheim verdedigen, is het individu verdedigen tegen onderdrukking) (Centre pour la concurrence fiscale/ Zwitserland, Institut Libéral, Objectif Liberté)
- ‘Paradis fiscaux et Enfers fiscaux’ (Belastingparadijzen en belastinginferno's) (2012, website La main invisible)
- ‘Bonjour Mr Depardieu’ (Goedendag M. Depardieu) (le Soir 18/12/2012 en website idefisc – www.idefisc.be, de spreekbuis van T. Afschrift)
- ‘Les paradis fiscaux, dernier monde libre’ (Belastingparadijzen, de laatste vrije wereld) (IREF – Institut de recherches économiques et fiscales/Luxemburg met de slogan: “Pour la liberté économique et la concurrence fiscale” – voor economische vrijheid en fiscale concurrentie).

De verenigingen en websites (Instituut Hayek, dtomfr, libertarienfr, Centre pour la Concurrence fiscale, Institut Libéral, Objectif Liberté, La main invisible en het IREF) behoren allemaal tot de ultraliberale en anti-etatistische invloedssfeer en zijn tegen belastingen. Hun standpunten vindt men o.a. terug bij de Tea Party in de VS.

Bij deze activiteit als polemist hanteert Afschrift altijd dezelfde gedragsregels

a. Een subtiele aanklacht tegen inkomstenbelastingen of successierechten. *(De inkomstenbelasting van particulieren is oneerlijk, omdat zij de inkomsten uit arbeid overbelast en degenen die enkel over hun arbeid beschikken verhindert om met hun arbeid rijk te worden).*

b. Heel zelden of nooit een aanklacht tegen de BTW. *(Komt dat doordat de BTW een regressieve en geen progressieve belasting is?)* Thierry Afschrift verdedigt trouwens net als het IREF een vlaktaks van 15%.

c. Het steeds stereotiep afwijzen van van belastingen op bepaalde roerende inkomsten (zoals meerwaarden of bepaalde inkomsten uit interesten), van de beperkte belasting op andere roerende inkomsten. Nooit hoor je Thierry Afschrift pleiten voor een verhoging van de roerende voorheffing op interesten en dividenden tegen een tarief van 25% of een hogere aanslagvoet die het gemiddelde benadert van de belastingvoet op de inkomsten uit arbeid of voor de globalisatie van de inkomsten.

d. Een aanklacht tegen alle pogingen (met name van de Europese Unie of de OESO) tot meer transparantie op het vlak van het op verzoek of automatisch uitwisselen van gegevens met betrekking tot roerende inkomsten (dividenden, interesten, meerwaarden, verzekeringen, trusts, enz.) en alle vormen van opheffing van het bankgeheim op het vlak van de inkomstenbelasting.

Deze trends kwamen onlangs opnieuw duidelijk naar voren bij de steun die Meester Afschrift en zijn advocatenassociatie betuigden aan verenigingen van gelijkgezinde belastingplichtigen die verschillende keren in beroep gingen bij het Grondwettelijk Hof tegen de nieuwe antimisbruikbepaling in verband met de inkomstenbelasting en tegen de versoepeling van het bankgeheim.

Intussen is het beroep afgesloten en beslist dat de teksten die het parlement had goedgekeurd inderdaad grondwettelijk zijn en geen aanleiding geven tot niet-gemotiveerde en niet-evenredige behandeling. Alle argumenten die tegen de teksten waren ingeroepen, zijn afgewezen.

CONCLUSIE:

Meester Afschrift verdedigt een uitgesproken ideologische, politieke en fiscale doctrine. Dat is trouwens zijn recht, maar hij wordt regelmatig uitgenodigd om commentaar te geven bij de actualiteit als het om belastingen gaat of om deel te nemen aan debatten over belastingen, omwille van zijn technische competentie en zijn kwalificaties in de materie, zonder dat er overigens ooit op wordt gewezen dat hij zoals hierboven beschreven deel uitmaakt van de neoliberale en anti-etatistische stroming die gekant is tegen (bepaalde) belastingen. In 2009 werkte hij in opvolging van de parlementaire onderzoekscommissie over de grote dossiers van belastingfraude, op uitnodiging van Georges Clerfayt (Staatssecretaris van MR/FDF), mee in een studiegroep die opnieuw een 'handvest van de belastingplichtige' wilde invoeren, dat onderzoek door de belastingdiensten en het gerecht bij grote fraudeurs zou bemoeilijken.

Zoals Georges Gilkinet, voorzitter van de Commissie Financiën van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, stelde in een interview in het maandblad Paris Match (12/5 - 18/5/2011):

"Thierry Afschrift gebruikt zijn verschillende bekende petjes om zijn web te weven en zijn incivieke fiscale doctrine steeds meer op te dringen in de publieke ruimte".

WIE IS DE HONG KONG AND SHANGHAI BANKING CORPORATION, BETER BEKEND ALS HSBC?

1. DE MEEST WINSTGEVENDE BANK TER WERELD

HSBC Holding PLC is een Britse bank en een van de grootste banken ter wereld. Ze werd in 1865 opgericht in HongKong om de verkoop in China van opium afkomstig uit Brits India te financieren.

In Europa is HSBC actief via de HSBC Bank International, de poot van HSBC voor offshore bankactiviteiten en offshore of grensoverschrijdende bankoplossingen (het hoofdkwartier is gevestigd op de zeeboulevard in de haven van Saint Hélier in Jersey).

2. VERANTWOORDELIJKHEID VAN HSBC BIJ HET WITWASSEN VAN GELD – PRAKTIJKEN DIE WIJZEN OP EEN VERREGAAND GEBREK AAN TOEZICHT EN ONAANVAARDBAAR GEDRAG

In 2005 beschuldigde Bloomberg Markets Magazine HSBC van het witwassen van geld in verband met de verkoop van drugs en het sponsoren van terroristische staten. De directie van de bank verdedigde zich tegen die aanvallen, maar bij later onderzoek, onder andere door het gerecht in de VS, bleek de bank verantwoordelijk te zijn voor het witwassen van geld van Mexicaanse drugkartels.

In 2012 voerde de Permanente Commissie voor Nationale Veiligheid van de Amerikaanse Senaat een onderzoek tegen HSBC voor ernstige gebreken in zijn anti-witwasprocedures. De conclusies die de Senaatscommissie op 16/7/2012 afleverde, stelden dat HSBC geld dat in relatie stond met drugkartels in de vorm van bankbiljetten had overgebracht uit Mexico naar haar buitenlandse filialen, financiële activiteiten had ontwikkeld die verband hielden met de financiering van terrorisme of die bedoeld waren om de veiligheidsregels om dergelijke transacties tegen te gaan te omzeilen.

In juli 2012 werd de bank in de VS onder gerechtelijk onderzoek geplaatst en in december 2012 sloot zij een akkoord over een boete van 1,9 miljard dollar om een eind te maken aan procedures van beschuldiging inzake witwassen.

De Duitse overheid betaalde trouwens in 2010 2,5 miljoen euro voor een cd met gegevens van 1.100 Duitse cliënten van HSBC/Zwitserland.

In november 2012 kwamen de Britse belastingdiensten in het bezit van een lijst van 4.000 personen (onder wie tientallen mensen die in de Londense City werken en ook mensen met criminele activiteiten) die in Jersey offshorereningen en beleggingen hadden voor miljarden ponden (*The Telegraph – HSBC investigation 15/12/2012*).

3. DE ZAAK VAN DE BELASTINGONTDUIKERS BIJ HSBC ZWITSERLAND.

In 2008 krijgt Hervé Falciani, een Franse informaticus die werkt voor HSBC Private Bank Zwitserland, gecodeerde computergegevens in handen, die bij verwerking informatie opleveren over 127.000 Zwitserse rekeningen van 79.000 personen, bedrijven en verenigingen uit diverse landen.

Eind december 2008 vlucht Falciani vanuit Zwitserland naar Frankrijk. Daar wordt zijn woning doorzocht door de Franse gerechtelijke politie. De bestanden worden in beslag genomen en verwerkt door het nationaal informaticalaboratorium van de Franse Gendarmerie. Op 9/7/2009 maakt de Procureur van de Republiek in Nice, Eric de Montgolfier, de gegevens over aan het Franse ministerie van Financiën.

De Franse belastingadministratie laat de reglementaire procedures wijzigen voor het opstellen van een lijst van buitenlandse bankrekeningen, EVA genaamd, die wordt toegevoegd aan de lijst van bankrekeningen in Frankrijk, FICOBA. Het beroep van HSBC bij de Franse 'Conseil d'Etat' tegen het EVA-bestand wordt niet gevolgd en het regelgevend kader van EVA wordt bekrachtigd. Op basis van dat EVA-bestand en de ermee verbonden procedures maakt de Franse belastingadministratie de gegevens waarover zij beschikt over aan buitenlandse belastingadministraties, in onder andere Spanje, Italië, België, Portugal en het Verenigd Koninkrijk.

De verwerking van de gegevens van HSBC die betrekking hebben op Franse belastingplichtigen heeft op dit moment al 1,2 miljard euro opgeleverd, zonder rekening te houden met de dossiers die nog in onderzoek zijn en de toeslagen aan ISF (de Franse vermogensbelasting) waarvan de aanslag aan de diverse betrokken belastingplichtigen om procedureredenen is opgeschort. (55 ambtenaren van de Franse belastingdienst DGI werden ingezet om de computergegevens te analyseren; tussen 2010 en 2013 werkten gemiddeld 50 ambtenaren per jaar aan deze fiscale controles, met een piek van 72 ambtenaren in 2011; de boetes en heffingen liggen op gemiddeld 19,6% per dossier; 86 dossiers – goed voor 310 miljoen euro kapitaal – werden onderworpen aan gerechtelijke belastingcontrole: 13 onderzoeken zijn al afgerond en er lopen er nog 37, 124 huiszoeken, 100 personen in voorlopige hechtenis genomen en 27 aangehouden voor verhoor; 2846 dossiers van natuurlijke personen en 86 dossiers van bedrijven onderworpen aan administratieve belastingcontrole; 4200 regularisaties op eigen initiatief die de repatriëring van 7,3 miljard euro kapitaal mogelijk maakten.) Uit de verwerking is ook gebleken dat er in de Franse lijst 3240 rekeningen stonden waarvan het saldo op nul staat, maar ook 1293 namen van werknemers van HSBC Zwitserland (van wie er 169 in Frankrijk wonen), van wie we gezien de bedragen op de rekeningen kunnen veronderstellen dat ze optreden als stroman of ronselaar voor niet-geïdentificeerde cliënten.

Het Franse gerecht stelde verschillende vooronderzoeken in naar het witwassen van belastingfraude tegen zowat 60 personen die geld hadden witgewassen afkomstig uit criminele activiteiten. Daarnaast stelde het parket van Parijs trouwens ook een gerechtelijk onderzoek in naar de omstandigheden waarin duizenden inwoners van Frankrijk niet-aangegeven rekeningen hadden geopend bij HSBC in Zwitserland. Dit onderzoek was gericht op de rol van tussenpersonen bij het werven van cliënten.

In Spanje (waar Falciani naartoe was gevlucht en waar hij, na zijn arrestatie aldaar, meewerkt met de Spaanse gerechtelijke overheid en de belastingdiensten) was het dankzij de overgemaakte inlichtingen mogelijk om ongeveer 250 miljoen euro in te vorderen bij 659 fraudeurs, onder wie de Spaanse miljardair Emilio Botin, de belangrijkste aandeelhouder van de Santander-bank. De bestanden van Falciani bevatten ook gegevens over de zaak Gurtel, met betrekking tot dossiers van vermeende corruptie bij openbare aanbestedingen, in het kader van een vermoedelijk duistere financiering van politieke activiteiten van de Spaanse conservatieve partij en sommige van haar leiders.

4.HSBC IN BELGIË

In België worden de gegevens van HSBC ook onderzocht door zowel de belastingadministratie als het gerecht.

Bij de belastingadministratie worden zowat 484 dossiers behandeld, bij wijze van administratieve controle, door de Bijzondere Belastinginspectie (BBI) en zowat 342 dossiers door de Algemene Administratie van de Fiscaliteit (AAF).

De 234 dossiers die al zijn nagekeken door de BBI, hebben 386 miljoen opgeleverd en de dossiers die zijn gecontroleerd door de AOIF (Administratie voor Ondernemings- en Inkomensfiscaliteit) 15 miljoen.

Een groot deel van de betrokken belastingplichtigen zijn diamantairs uit Antwerpen maar ook uit Brussel, van wie sommigen trouwens betrokken zijn bij andere gerechtelijke dossiers met betrekking tot de diamantsector.

Er loopt trouwens ook nog altijd een vooronderzoek bij het Antwerps parket in verband met sommige Antwerpse belastingplichtigen.

Verder is ook sinds oktober 2013 een gerechtelijk onderzoek ingesteld bij het parket van Brussel wegens vermoeden van georganiseerde belastingfraude, witwassing, georganiseerde misdaad en het illegaal uitoefenen van makelaarsactiviteiten.

In een recent persbericht dat in Engeland is gepubliceerd, heeft HSBC trouwens meegedeeld dat zij zou meewerken aan het gerechtelijk onderzoek van het Brussels parket.

Volgens informatie van een van de onderzoeksjournalisten van 'De Tijd' en 'L'Echo' zouden verscheidene honderden particulieren op wie de gegevens van HSBC betrekking hebben, hun bezit van niet-aangegeven vermogen in het buitenland hebben georganiseerd met behulp van offshorestructuren in diverse belastingparadijzen.

PRICE WATERHOUSECOOPERS (PWC)

1. HET BELANG VAN DE 'BIG FOUR'

Over de hele wereld worden de belastinginkomsten voortdurend onder vuur genomen vanuit een goed georganiseerde sector die belastingen afwijst. Die sector bestaat vandaag hoofdzakelijk uit vier actoren (audit- en consultancybedrijven), die de 'Big Four' worden genoemd: Deloitte & Touche, KPMG, Ernst & Young en Price WaterhouseCoopers (PwC).

Men gaat ervan uit dat de 'Big Four' op wereldvlak een oligopolie hebben op het vlak van financiële audits, vooral bij de grote industriële en commerciële beursgenoteerde ondernemingen en hun nationale en buitenlandse filialen en ook bij bepaalde delen van de financiële sector (bijvoorbeeld beheerders van ICB's, banken, verzekeringsmaatschappijen).

Deze groepen, die allemaal hun thuisbasis hebben in de VS, werden opgericht in de negentiende eeuw om toezicht te houden op de buitenlandse filialen van bedrijven. Zij zijn georganiseerd als een netwerk met zelfstandige onafhankelijke nationale afdelingen. Zij stellen ongeveer 700.000 mensen te werk (184.000 in het geval van PwC), zijn aanwezig in 150 staten (en in alle belastingparadijzen) en hadden in 2012 een omzet van 110 miljard dollar (31,5 voor PwC). In de VS hebben zij meer dan twee derde van alle auditactiviteiten in handen, in België 50%. In Groot-Brittannië verzorgen de Big Four de audit bij 99 van de 100 bedrijven van de FTSE100 in Londen (het equivalent van de Bel20). In Frankrijk staat Ernst & Young in voor de audit van 22 bedrijven van de CAC40. In Duitsland is het aantal consultants van de Big Four gestegen van 26.000 (in 1970) tot 90.000 (in 2012). In België stellen de Big Four ongeveer 6.400 mensen te werk (bijna 1500 voor PwC).

2. DE INVLOED VAN DE BIG FOUR IN BELGIË

In België zijn bijna 15.000 bedrijven wettelijk verplicht een accountant aan te stellen. Zij doen een beroep op de diensten van een bedrijfsrevisor.

De volgende cijfers uit het rapport 2010 over het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren in België tonen het gewicht van de Big Four. In 299 van de 401 onderzochte bedrijven hadden de Big Four een mandaat als revisor (waarvan Deloitte 86, EY 76, KPMG 62 en PwC 75).

Als we de cijfers opsplitsen volgens economische subgroepen wordt het hallucinant. De vier kantoren hebben een mandaat als revisor in 102 van de 153 beursgenoteerde bedrijven (PwC in 20 daarvan), in 44 van de 47 banken naar Belgisch recht (PwC in 4 daarvan), in 43 van de 50 Belgische filialen van kredietinstellingen uit EER-staten (PwC in 14 daarvan), in 69 van de 95 verzekeringsmaatschappijen naar Belgisch recht (PwC in 27 daarvan). Verder bekleden zij alle mandaten als revisor in de categorie van de financieringsmaatschappijen naar Belgisch recht en in de categorie van de beheersvennootschappen van ICB's (instellingen voor collectieve beleggingen, zoals beveks of fondsen).

3. DE OPDRACHT VAN DE BIG FOUR

In principe de rekeningen van bedrijven controleren, maar daardoor ook, en vooral sinds de jaren 1990, hun advies geven op allerlei domeinen en vooral op fiscaal vlak, alles in één pakket.

Zij zijn dus rechter en partij bij de bedrijven waarvan zij de rekeningen controleren. Maar we mogen niet vergeten dat zij worden betaald voor de verschillende diensten die ze leveren.

In Groot-Brittannië halen sommige van deze bedrijven meer dan 73% van hun inkomsten uit het advies of de diensten die ze bieden. Deze vorm van dienstverlening veronderstelt een goede kennis van de cliënt en een vertrouwensrelatie, waardoor de auditkantoren de kans krijgen om door te dringen in het hart van de bedrijven. Het aanbod aan diensten dat ze leveren, is heel ruim: de verkoopprijs van een product helpen bepalen, een afdeling van een bedrijf helpen verzelfstandigen, meewerken bij een proces van innovatie maar ook helpen bij de fiscale optimalisatie (= om zo weinig mogelijk belastingen te betalen).

De Big Four liggen aan de basis van fiscale constructies die lijden tot een quasi volledige vrijstelling van belastingen bij Amazon (E&Y), Google (E&Y), Starbucks (Deloitte), Apple (E&Y), Microsoft(Deloitte), Pepsi (KPMG), Ebay (PwC), Lufthansa (PwC), Exxon (PwC), Bayer (PwC), CISCO (PwC) of... Arcelor Mittal .

In een recent rapport van januari 2013 heeft de OESO deze agressieve of onrechtmatige fiscale planning van multinationals aangeklaagd. Angel Gurría, algemeen secretaris van de OESO, stelde vast dat *“veel bedrijven uiteindelijk maar weinig of geen belastingen betalen”*. De G-20 steunt de OESO bij haar plannen om de fiscaliteit van bedrijven opnieuw te bekijken en ook de Europese Unie wil iets doen aan de agressieve fiscale planning (december 2012).

In de VS verklaarde een onderzoekscommissie van de Senaat dat *“de verkoop van fiscale constructies een heel lucratieve activiteit is en dat de bedrijven die fiscaal advies geven de belangrijkste spelers zijn in deze ontwikkeling”*. In februari 2013, formuleerde de voltallige Permanente Commissie voor Controle van de Overheidsrekeningen van het Britse parlement unaniem kritiek op *“het ongepaste en uiterst laakbare karakter van de relaties van de Big Four met sommige ministeries, hun aanwezigheid in bijna alle belastingparadijzen, hun beleid op het vlak van advies voor belastingontwijking (ze steunen elk mechanisme dat één kans op vier maakt om als legaal of legitiem te worden beschouwd) en hun deloyale houding ten opzichte van de Britse fiscus (HMRC) in bepaalde openbare verslagen”*.

Dit kon nochtans niet verhinderen dat 11 van de 15 leden van het EU-Forum over verrekenprijzen in 2012 met goedkeuring van de Commissie bestond uit mensen die ooit tot de Big Four hadden behoord of daar nog altijd toe behoren.

4. DIVERSE SCHANDALEN

Omdat deze kantoren de cliënt op zijn wenken willen bedienen om zo diensten op het vlak van consultancy en fiscale optimalisatie te kunnen verkopen, gebeurt het soms dat zij proberen ‘het auditwerk te vereenvoudigen’, zoals is gebleken bij diverse opzienbarende schandalen in Groot-Brittannië en de VS. Bij het faillissement van de bank BCCI, *“werd verklaard dat de auditfirma’s verantwoordelijk waren voor verzwijging en dat zij zo grote schade hadden berokkend aan de cliënten en spaarders van de BCCI” (Senaatscommissie Buitenlandse Zaken van de VS 1992)*.

Hetzelfde gebeurde tussen 2002 en 2004 bij het faillissement van Enron, Parmalat en Worldcom. In die zaken hadden accountants van de auditbedrijven nagelaten fraude in de boekhouding te melden. Na de Enron-affaire stortte het machtige auditnetwerk van Arthur Andersen (85.000 werknemers) op enkele maanden tijd in elkaar omdat het bedrijf alle vertrouwen had verloren na veroordeling door het Amerikaanse gerecht. KPMG kreeg kritiek van de faillissementenrechtbank in de VS omdat het vóór het faillissement van Worldcom systemen van belastingvermindering zonder economische grondslag had opgezet. Gelijkaardige praktijken zijn bewezen voor E&Y op wereldniveau, Deloitte in Groot-Brittannië, Canada, Spanje en Brazilië, PwC in China en Hongkong.

In België ging de firma Lernout en Hauspie, die zich toelegde op spraakherkenning, failliet als gevolg van fiscale constructies die jarenlang waren goedgekeurd door KPMG.

Bij de crisis van de subprimes verklaarde PwC dat Carlyle Capital Corporation in goede financiële gezondheid verkeerde en KPMG deed hetzelfde voor Thornburg, leverancier van hypothecaire leningen. Beide bedrijven gingen snel daarna bankroet.

Een ander voorbeeld dat vragen oproept: PwC voert sinds jaren de audit uit bij SABMiller (tweede grootste bierproducent ter wereld, met vestigingen in Afrika en India).

Het aantal filialen in belastingparadijzen (65) ligt hoger dan het aantal fabrieken en brouwerijen op het Afrikaanse continent. Mauritius, Nederland en Zwitserland zijn de draaischijven van de fiscale constructies van het bedrijf.

In 2010 schatte Action Aid dat SABMiller zijn belastingfactuur met een vijfde vermindert door de arme landen elk jaar minstens 30 miljoen dollar te onthouden.

5. WAT WIJ WILLEN

Natuurlijk zijn de grote auditkantoren niet de enigen die ‘fiscale optimalisatie’ aanbieden, maar zij hebben wel een bijzondere verantwoordelijkheid om de volgende redenen:

Door hun omvang domineren zij de wereldmarkt voor audit- en revisordiensten voor bedrijven, die zij dus ook heel sterk beïnvloeden, onder andere ook doordat zij zorgen voor een algemene verspreiding van de technische en operationele normen uit de Angelsaksische cultuur.

Het ontwikkelen van achterpoortjes om te ontsnappen aan de belastingen stemt niet overeen met hun ‘maatschappelijke verantwoordelijkheid’, waar zij trouwens met klem prat op gaan, door zich achter het CSR-Charter te scharen (Corporate Social Responsibility – Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen).

Bijgevolg moeten die grote kantoren:

- hun activiteiten in belastingparadijzen stopzetten;
- een eind maken aan constructies die niet beantwoorden aan de belastingwetgeving;
- stoppen met het ontwikkelen van fiscale beleidslijnen die de fiscale onrechtvaardigheid verhogen en de bevolking rechtmatige inkomsten onthouden;
- hun boekhoudkundige activiteiten scheiden van hun activiteiten op het vlak van consultancy;
- mee het gebruik van belastingparadijzen en belastingontduiking veroordelen in gedragscodes voor revisoren, boekhouders en fiscaal adviseurs en op die manier steun verlenen aan een diepgaande verandering in de ethische normen van het beroep.

DE GROTE VERMOGENS IN BELGIË

1. HOE IS DE RIJKDOM IN BELGIË VERDEELD?

Bij gebrek aan informatie, vooral als gevolg van het bankgeheim, is het in België nog altijd onmogelijk om de verdeling van de rijkdom vrij precies te beoordelen, zoals dat wel kan in Frankrijk of zelfs in Nederland.

Maar we kunnen ons wel baseren op de volgende onderzoeken:

- Volgens een update in 2010 van de raming van de professoren Rademakers en J. Vuchelen (UB-1997) bezit de rijkste 10% bijna 50% van het vermogen, de 3% rijksten (140.000 gezinnen) 30% en de rijkste 1% (45.000 gezinnen) bijna 20%. (www.hetgrotegeld.be)
- Volgens een recent onderzoek van Marco Van Hees bezit de 1% rijkste Belgen meer dan de armste 60% (377,8 miljard euro tegenover 373,9 miljard euro).
- Volgens ING (maart 2013) zou 28% van de Belgen niet de middelen hebben om te sparen en 44% van de gescheiden echtparen zou trouwens helemaal geen spaargeld hebben. Volgens de Europese Centrale Bank verklaarde in 2013 slechts 48% van de Belgische gezinnen te kunnen sparen. Volgens het 'Réseau de Financement Alternatif' (RFA) bezit de armste 20% 0,2% van het vermogen.
- De extreme concentratie van rijkdom is mondiaal natuurlijk nog sterker (in 2013 beschikte 1% over 46% van de wereldwijde rijkdom, 10% bezat 86% en de armste 50% bezat 1%).
- In landen als Frankrijk is één tiende van de rijkdom in handen van 500 vermogens en in Duitsland heeft 73% van de gezinnen een vermogen dat lager ligt dan het nationale gemiddelde, de 10% rijksten delen bijna 60% van het vermogen.
- De voorbije 20 à 30 jaar zijn de hoogste vermogens 3 à 4 keer sterker gegroeid dan de wereldeconomie (Th. Piketty). Ondanks de crisis stelt Crédit Suisse een toename van het aantal miljonairs vast (HNWI – mensen die minstens één miljoen dollar aan financieel vermogen beschikbaar hebben). In België nam dat aantal toe van 231.000 gezinnen (in 2011) naar 269.000 (in 2012), wat overeenstemt met de laatste 5% van de vermogensschaal.
- Hoewel deze toename van de grote vermogens algemeen te verklaren valt door de wereldwijde context van financiële deregulering en toenemend gebruik van belastingparadijzen, moeten we voor België ook wijzen op het belang van een belastingstelsel dat gunstig is voor eigenaars van kapitaal (fiscaal bankgeheim, geen vermogensbelasting, geen belasting op meerwaarde, bevrijdende roerende voorheffing, de geografische nabijheid van Luxemburg... en de mogelijkheid om personenvennootschappen of offshorevennootschappen op te richten).

2. HOE DE BELGISCHE BELASTINGADMINISTRATIE DE RIJKEN NIET CONTROLEERT EN DE MIDDENKLASSE EN DE ARBEIDERSKLASSE WEL CONTROLEERT...

Naast de vele hiaten in het Belgische belastingsysteem, zowel wat betreft de belasting op vermogenswinst en andere roerende inkomsten als wat betreft de identificatie van de eigenaars van roerende goederen en van de begunstigden van roerende inkomsten, zijn er ook opmerkelijke aanwijzingen van een georganiseerde nalatigheid bij het controleren van de belastingplichtigen met een mogelijk hoog inkomen. Enkele voorbeelden.

a. Volgens advocaat Thierry Afschrift maken rijke Belgische belastingplichtigen gebruik van ongeveer 15.000 offshorestructuren volgens buitenlands recht om hun vermogen te beheren en de belastingdruk op het betrokken vermogen en de daarmee verbonden inkomsten te minimaliseren of op te heffen, eventueel zelfs via belastingfraude of onrechtmatige belastingontwijking.

- Het speurwerk van onderzoeksjournalist Frédéric Loore over de zwarte doos in het dossier KB Lux heeft uitgewezen dat een groot aantal offshorevennootschappen aangaande meer dan 450 Belgische economisch rechthebbenden werd gebruikt om de personenbelasting en de roerende voorheffing te ontduiken, vooral door middel van 'valse' attesten van niet-residentie die een terugbetaling van de roerende voorheffing mogelijk maakten.
- In het dossier HSBC heeft het speurwerk van onderzoeksjournalist Lars Bové van de kranten 'De Tijd' en 'L'Echo' uitgewezen dat verscheidene honderden Belgen, van wie de namen bekend zijn, met dezelfde bedoeling gebruik maakten van honderden offshoreconstructies in diverse belastingparadijzen.
- Volgens de dossiers Offshoreleaks en Panamagate van onderzoeksjournalisten Alain Lallemand van de krant 'Le Soir' en David Leloup van 'Marianne-Belgique' zouden verscheidene honderden Belgische belastingplichtigen, zowel particulieren als vennootschappen, volgens Panamees recht, bankrekeningen bezitten op naam van offshorevennootschappen, en van een groot aantal ervan worden het vermogen en de inkomsten niet aangegeven bij de belastingen.

Om dergelijke situaties aan te pakken, voorziet België nu via een wettelijke regeling, goedgekeurd in september 2013, een verplichte aangifte van 'offshorestructuren in het buitenland' door de begunstigde van die structuren. Om volledig doeltreffend te zijn, had die verplichting tot aangifte moeten worden uitgebreid tot de stichters of oprichters en trouwens ook tot de beheerders van trustmaatschappijen of trustees, zelfs volgens buitenlands recht, naar het voorbeeld van gelijkaardige voorzieningen in andere landen. Op dit moment weet men trouwens nog niet of de ingezamelde gegevens zullen worden bijeengebracht in een ad-hoc databank om een daadwerkelijk gebruik toe te staan op het vlak van de inkomstenbelastingen of op het vlak van successierechten.

b. België heeft in 2011 het bankgeheim op het vlak van de inkomstenbelastingen versoepeld en ook een databank ingesteld (in werking vanaf 2014) van de rekeningen in België. Vanaf 2014 zullen daar de rekeningen in het buitenland die de belastingplichtigen vrijwillig hebben aangegeven, aan worden toegevoegd. Die databank is toegankelijk voor de directe belastingen en de inningen.

Zij is ook toegankelijk voor de politie en de OCMW's. Maar op dit moment is zij niet toegankelijk voor controle op de successierechten, om vooraf na te gaan welke rekeningen er op datum van het overlijden of in een periode van drie jaar vóór het overlijden op naam van de overledene stonden.

c. Volgens het studiebureau Graydon en op basis van analyse van de balansen van Belgische vennootschappen, waren er in 2013 ongeveer 249 Belgische bedrijfsleiders die handelden in Monaco via vennootschappen, vooral managementvennootschappen. Monaco is trouwens een belastingparadijs op het vlak van personenbelasting, want het land kent geen personenbelasting en evenmin successierechten. Monaco is ook een bevoorrechte plek voor managementvennootschappen of tussenvennootschappen, want de belastingvoet ligt er heel laag en offshore vennootschappen worden er getolereerd, terwijl er trouwens ook geen systeem bestaat voor het aangeven van inkomsten die natuurlijke personen via die vennootschappen ter beschikking krijgen. In tegenstelling tot Frankrijk, dat sinds de jaren 1950 over een passend belastingakkoord met Monaco beschikt, waardoor Fransen die in Monaco wonen personenbelasting blijven betalen in Frankrijk en gecontroleerd worden door specifieke eenheden, heeft België geen enkel belastingakkoord van die aard met Monaco.

d. Wat Luxemburg betreft: dit land heeft wel zijn officiële discours over de noodzaak van financiële transparantie veranderd, maar het staat nog altijd op de tweede plaats ter wereld in de financiële ondoorzichtigheidsindex 2013 van Tax Justice Network.

Christian Chavagneux (Alternatives économiques) noemt Luxemburg *“een belastingparadijs dat schatkistdiensten levert die worden gebruikt voor een onrechtmatige (agressieve) fiscale optimalisering”*.

Verder willen we er ook op wijzen dat er in Luxemburg allerlei bijzonder interessante instrumenten bestaan voor vermogensbeheer: de Soparfi's (de voormalige Holdings 1929), de vennootschappen voor het beheer van het familievermogen (SPF's), de Family Offices of de belastingvrijstelling van 80% op inkomsten en meerwaarden die voortvloeien uit het commercieel gebruik van intellectuele eigendomsrechten.

e. En ten slotte België: Ons land weigert (in tegenstelling tot Frankrijk of het Verenigd Koninkrijk bijvoorbeeld) een structuur op te zetten voor controles die specifiek bedoeld zijn voor belastingplichtigen met een mogelijk hoog inkomen, omdat er zogezegd *“in België geen probleem bestaat wat betreft de aangifte van particulieren met een hoog inkomen”*.

Alle onderzoeken van de OESO ter zake, en ook de praktijk van de belastingadministratie, tonen aan dat belastingfraude en onrechtmatige belastingontwijking door particulieren met een hoog inkomen niet van dezelfde omvang of van dezelfde aard zijn als wat voorkomt bij de middenklasse of de arbeidersklasse.

Het resultaat van de ervaringen van andere staten op het vlak van benchmarking en goede praktijken lijkt niet de bekommernis te zijn van het Belgische belastingbeleid.

GROWTH IN AFRICA FAILS TO CURB SOARING INEQUALITY, SAYS NEW REPORT

24 February 2014 - Unprecedented economic growth in a number of African countries is going hand in hand with soaring inequality, which national tax systems are failing to address, according to a new report.

Report authors, Tax Justice Network-Africa and international development agency Christian Aid, say the surge in inequality is not simply the result of the rich getting richer.

Instead, there is clear evidence that in many cases growth is taking place at the expense of the poor, who are becoming increasingly impoverished.

As a result, progress in human development has been disappointingly limited given the volume of wealth created during a decade of high growth across the continent.

The report, 'Africa Rising? Inequalities and the essential role of fair taxation', says tax is one of the most potent tools governments have to address inequality, but tax systems in many African countries currently do not fulfil that function.

Instead, taxes have been introduced that disadvantage the poor, while tax systems that could be used to redistribute wealth more fairly are being undermined by tax dodging and illicit finance flows facilitated by off-shore secrecy.

The report investigates income inequality in eight sub-Saharan countries, Ghana, Kenya, Malawi, Nigeria, Sierra Leone, South Africa, Zambia and Zimbabwe, and examines the ability of the tax systems in each to raise money to address poverty by taxing companies and individuals with higher incomes.

Alvin Mosioma, spokesperson for Tax Justice Network, Africa, says the findings showed inequality is becoming a problem that should be of 'huge concern' to most of the governments concerned.

'Inequality has been exacerbated by the growth model in many countries which has seen a concentration of income,' he said. 'It also reflects the inability of governments to tax the proceeds of growth, either because so much is given away in corporate tax breaks, or has escaped offshore into tax havens.'

'Until tax dodging is tackled effectively, nationally and internationally, and illicit finance flows from the continent halted, economic inequality will continue to rise.'

He added that a forthcoming report from the African high level panel on illicit financial flows from Africa, chaired by former South African president Thabo Mbeki, would present a key opportunity to recommend practical ways to address the problem.

'The panel has been looking at the scale of illicit wealth leaving Africa and investigating what can be done. This could not be more critical. Speaking with a unified African voice would have a huge impact in advocating for global change,' he said.

Sophie Powell, Christian Aid's Africa policy and advocacy manager, said: 'African governments at present are finalising their position on the framework that should succeed the Millennium Development Goals at the end of 2015. They and other governments globally must prioritise the building of fair taxation systems to address inequality at its core.'

‘At present, while discussions on tax reform take place among the G8, G20 and OECD, it is still far from certain whether developing countries in Africa and elsewhere will be included in, or benefit from, the changes being discussed.’

The report examines the relationship between the national taxation systems in the countries examined, and international taxation issues.

The key problems it identifies include:

- A reliance in many parts of Africa on natural resource extraction, a sector the report says ‘is known to be rife with tax dodging techniques.’ In addition, it adds, it is more likely in such undiversified economies that wealth will be diverted by elites into tax havens.
- Weak tax authorities with limited expertise and resources to tackle tax abuse. Poor enforcement means the continent’s high net worth individuals often evade tax.
- The damaging impact of the tax consensus, led by the International Monetary Fund (IMF), which has focused, on reducing corporate, and to a lesser extent, personal income tax while expanding the base of both consumption and value added tax – both of which hit the poor hardest.
- Corporate income tax reduced because of both tax dodging, and through tax exemptions proffered by governments that mistakenly believe tax breaks will attract sustainable investment.
- Governments have struggled to introduce new taxes on income, wealth and property, often because of the resistance of the private sector, and elites, to reform.
- Major shortcomings in personal income tax systems, which place an unfair burden on employees, leaving higher earning, self-employed people rarely paying tax.
- Income tax thresholds are too low and do not protect the poor.

The report identifies tackling financial secrecy and tax havens as key to reform. ‘If countries in Africa cannot tax income and wealth correctly, they will shift the tax burden onto the poor,’ it says.

‘While individual governments must be held accountable for their policy choices, the international community must shoulder a lot of the responsibility for increasing economic inequalities and for the short comings of tax systems and public finances in sub-Saharan Africa.’

11.11.11 vzw
Vlasfabriekstraat 11
1060 Brussel

Tel. 02 536 11 11
www.11.be